Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 5 (8495). ● 8 январь, 1985 йил ✦ СЕШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVII СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК

ХАЛҚ НОМЗОДЛАРИ ҚИЗҒИН ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАНМОҚДА

24 ФЕВРАЛЬ — Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советларга сайловлар куни

7 январь куни Тошкент область 81-Чаноқ сайлов округи меҳнат коллективлари ва жамоат ташкилотларининг округ сайловолди кенгаши тантанали вазиятда ўтди. Кенгашни Бекобод район партия комитетининг иккинчи секретари Л. Т. Панченко очди.

Мавлонов номли совхоз касаба союз комитетининг раиси О. Дувлятов минбарга чиқади:

— Ойбек номли совхоз коллективининг ва районимиздаги бошқа коллективларнинг Коммунистик партия билан Совет давлатининг, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби, Ленин типидаги раҳбар, марксизм-ленинизм ғояларининг оташин тарғиботчиси, халқлар ўртасида тинчлик ва ҳамкорлик учун толмас курашчи — КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Константин Устинович Черненкони Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатиш тўғрисидаги қарорини зўр мамнуният билан кутиб олдик. Биз ўртоқ К. У. Черненко мамлакат халқ хўжалигини янада юксалтиришга, халқ турмушини яхшилашга қанчалик зўр эътибор бераётганлигини яхши биламиз. Ўртоқ К. У. Черненконинг омманинг раҳбари ва ташкилотчиси сифатидаги ғоят катта истеъдоди унга мамлакатимизда ва ундан ташқарида зўр обрў-эътибор келтирди.

Нотиқ округ меҳнаткашлари сайловолди йиғилишларида Ўзбекистон Халқ шоири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Зулфия Исроилованн ҳам республика Олий Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатганликларини маълум қилди. Зулфия Исроилова ўзининг бутун шоиралик истеъдодини юксак ғоявий ва бадиий асарлар яратишга сарфламоқда. Унинг кўпгина адабий асарлари советлар ватани улуғворлигини тараннум этади, меҳнаткаш халқ ҳаётига бағишланган. У ўзининг ижодий меҳнатини актив жамоат фаолияти билан қўшиб олиб бормоқда.

Кенгашда сўзга чиққан 17-мактаб ўқитувчиси Н. Турсунова, Ойбек номли совхоз ишчиси Х. Достонов, «Ленинград» совхозининг ишчиси А. Умарова, «Октябрь 46 йиллиги» совхозининг бўлим бошқарувчиси В. Пак, «Авангард» совхози болалар боғчасининг мудираси Х. Отахоновалар шу номзодларни қизғин қўллаб-қувватладилар.

Сўзга чиққан кишилар округ ва районнинг меҳнат коллективлари КПСС билан Совет ҳукуматининг ички ва ташқи сиёсатини тўла-тўкис маъқуллайдилар ва ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи йилини, биринчи рус революциясининг саксон йиллигини, улуғ ғалабанинг 40 йиллиги нишонланадиган йилни Озиқ-овқат программасини рўёбга чиқаришда янги-янги ютуқлар билан кутиб олишга азму қарор берганликлари тўғрисида гапирдилар. Район ишлаб чиқариш коллективлари бу йилги марраларни белгилар эканлар, дейишди нотиқлар, резервларни қидириб топиб КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш юзасидан ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар олмоқдалар.

Округ кенгашининг қатнашчилари **Константин Устинович Черненко** ва **Зулфия Исроилованн** 81-Чаноқ сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатиш тўғрисидаги сайловолди йиғилишларининг қарорини якдиллик билан қўллаб-қувватладилар ҳамда шу округдан овозга қўйилишига розилик беришларини илтимос қилиб, уларга мурожаат қилдилар.

Кенгашда округнинг барча сайловчиларига мурожаат қабул қилинди.

— Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов ўтказувчи 211-Қарши сайлов округи меҳнаткашлари коллективлари вакилларининг округ сайловолди кенгаши баланд руҳ билан ўтди. «Эскиангарканалстрой» тресты, нон маҳсулотлари комбинати, асфальт-бетон заводи, Қарши гўшт комбинати ходимлари ва бошқа меҳнат коллективларининг вакиллари «Ирригатор» клубига келдилар.

Қарши шаҳар партия комитетининг биринчи секретари В. А. Лозицкий округ, бутун Қарши шаҳри меҳнаткашлари сайловолди кампаниясини меҳнатда ютуқлар билан нишонлаб, улуғ ғалабанинг 40 йиллигини, КПСС XXVII съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга интилаётганликларини айтди.

Қашқадарё механизациялашган кўчма колоннасининг мотористи Н. Ф. Кузьминовга сўз берилади. У «Эскиангарканалстрой» трестига қарашли Қашқадарё механизациялашган кўчма колоннасининг меҳнаткашлари ўз сайловолди йиғилишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Иномжон Бузрукович Усмонхўжаевни республика давлат ҳокимияти Олий органи депутатлигига номзод этиб кўрсатганликларини маълум қилди.

— И. Б. Усмонхўжаев,— деди нотиқ. — халққа, партия ишига хизмат қилишга кўп куч-ғайрат сарфламоқда. Ўзбекистон партия ташкилоти партия XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети кейинги Пленумларининг тарихий қарорларини, ўртоқ К. У. Черненконинг нутқларида баён этилган йўл-йўриқлар ва тавсияларни амалга оширишга республика коммунистларини, барча меҳнаткашларини сафарбар этиш юзасидан катта иш олиб бормоқда. Интизом ва тартибни янада мустаҳкамлашга, республика ҳаёти ва фаолиятининг барча соҳаларида уюшқоқликни оширишга қаратилган йўл тинимсиз ва қатъий ўтказиб келинмоқда. Мен сайловолди кенгаши барча қатнашчиларини И. Б. Усмонхўжаевни Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатиш тўғрисидаги қарорни қўллаб-қувватлашга чақираман.

1-область касалхонасининг врачи М. Бобожонова, керамика қувурлар заводининг директори Р. Мўитдинов, Қарши гўшт комбинати комсомол ташкилотининг секретари М. Қаюмова, нон маҳсулотлари комбинати партия ташкилотининг секретари В. Ф. Иванов ўз нутқларида И. Б. Усмонхўжаев номзодини қўллаб-қувватладилар. Улар ўз коллективларининг ўн биринчи беш йиллик планларини муваффақиятли туғаллашга муносиб ҳисса қўшишга, Ўзбекистон ССР Олий Советига ва халқ депутатлари Маҳаллий советларига ўтказиладиган сайловни зарбдор меҳнат билан кутиб олишга, жонажон Коммунистик партиянинг ленинчи Марказий Комитети теварагида ўз сафларини янада мустаҳкам жипслаштиришга азму қарор берганликлари тўғрисида гапирдилар.

Округ сайловолди кенгаши 211-Қарши сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига овозга қўйилишга розилик беришини сўраб **Иномжон Бузрукович Усмонхўжаевга** мурожаат этишга якдиллик билан қарор қилди.

416-Марғилон сайлов округида бўлиб ўтган сайловолди кенгашида кўп киши қатнашди. Кенгашда педагогика билим юрти, марказий шаҳар касалхонаси ва бошқа коллективларининг вакиллари иштирок этдилар.

Табиий ипак ва уни қайта ишлаш марказий илмий тадқиқот институтининг лаборатория мудири В. Ф. Зотов сўзга чиқади. У институт коллективи сайловолди йиғилишида республика Олий Совети Президиумининг раиси Оқил Умурзоқович Салимовни Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатганлигини маълум қилди.

Кийим тикиш ва ремонт қилиш фабрикасининг тикувчиси М. Аҳмадалиева, шаҳар касалхонасининг врачи Ш. Т. Мамедова, шаҳар босмахонасининг печатники А. Юнусов, педагогика билим юртининг ўқитувчиси Г. Р. Тўхтасинова ва бошқа нотиқлар шу номзодни қўллаб-қувватладилар. Улар ўз нутқларида шаҳар меҳнаткашлари ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи йилида республика давлат ҳокимиятининг олий органига ва маҳаллий советларга сайловни муносиб меҳнат туҳфалари билан нишонлашга ҳозирлик кўраётганликлари тўғрисида гапирдилар.

Кенгаш қатнашчилари **Оқил Умурзоқович Салимовни** Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатиш тўғрисидаги қарорни якдиллик билан қўллаб-қувватладилар ва 416-Марғилон сайлов округидан овозга қўйилишга розилик беришни сўраб, унга мурожаат қилдилар.

Андижон область Пахтаобод районидаги «Коммуна» колхозининг илғор аъзоси Р. Суярова Маданият сайлов округи меҳнаткашлари вакилларининг округ сайловолди кенгашида сўзга чиқди. У мазкур хўжалик коллективи Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Ғайрат Ҳамидуллаевич Қодировни Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатганлигини айтди ва йиғилиш аҳлини номзодни қўллаб-қувватлашга чақирди.

Кенгашда Ёқубов номли колхоз бригадири А. Абдуқодиров, «Маданият» совхозининг сут соғувчи оператори Р. Қодирова, Энгельс номли колхоз механизатори А. Душаев, «Гулистон» совхозининг бош агрономи Б. Усмоновлар ҳам сўзга чиқдилар. Улар киритилган таклифни қўллаб-қувватладилар.

Сайловолди кенгаши қатнашчиларининг нутқларида олдинги сайловдан кейин ўтган йиллар давомида қишлоқ аҳолисининг фаровонлиги анча ўсиб, уларнинг меҳнат ва турмуш шароити яхшиланганлиги уқтириб ўтилди. Округ меҳнаткашлари совет кишиларининг турмуш даражасини ошириш тўғрисидаги партия билан ҳукуматнинг доимий ғамхўрлигига жавобан партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети кейинги Пленумлари қарорларини бажаришга янги куч-ғайрат билан киришадилар.

Сайловолди кенгашининг иштирокчилари **Ғайрат Ҳамидуллаевич Қодировни** Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатиш тўғрисидаги қарорни якдиллик билан қўллаб-қувватлашга ва 155-Маданият сайлов округидан овозга қўйилишга розилик беришни сўраб унга мурожаат қилишга якдиллик билан қарор қилдилар.

Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов ўтказувчи Тошкент шаҳар 13-Пушкин сайлов округи меҳнат коллективлари ва жамоат ташкилотлари вакилларининг округ сайловолди йиғилиши бўлди. Куйбишев район партия комитетининг биринчи секретари Б. Қ. Алиев йиғилишни оча туриб, КПСС Марказий Комитетининг 1984 йил октябрь Пленуми қарорларидан илҳомланган округ меҳнат коллективлари сайловни ўн биринчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун бошланган социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириш билан кутиб олаётганликларини айтди.

«Узгипротяжпром» институти архитектура — қурилиш бўлимининг бош мутахассиси Г. Л. Ананьева — мен ишлаётган коллектив ва округдаги бошқа меҳнат коллективлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари Тимофей Николаевич Осетровни республика Олий Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатдилар, — деди.

Кенгашда сўзга чиққан Ўрта Осиё рангли металлургия илмий-тадқиқот ва лойиҳа институти партия ташкилотининг секретари Х. Х. Акзамов, «Ўзбекгазмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси йиғувчи-слесарларининг бригадири М. В. Кузьмина, Тошкент бинокорлик материаллари илмий-тадқиқот ва лойиҳа институтининг катта инженери В. П. Панов, 3-тегирмон заводининг директори П. Х. Йўлдошев шу номзодни қўллаб-қувватладилар.

Кенгаш қатнашчилари 13-Пушкин сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига овозга қўйилишга розилик беришни сўраб **Тимофей Николаевич Осетровга** мурожаат қилдилар.

(ЎзТАГ).

Республикада сайлов олди йиғилишлари давом этмоқда. Бу йиғилишларнинг қатнашчилари Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзодларни атамоқдалар.

Қашқадарё областида бўлиб ўтган сайлов олди йиғилишларида Қамаши районидаги Калинин номли колхоз аъзоси **Улкан Қурбановна Тошмуродова**, ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлими президиумининг раиси **Шавкат Акмалхонов**, «Ленинизм» совхози пахтачилик бригадасининг бошлиғи **Мавжуда Тошмуродова**, «Косон» совхозининг механизатори **Сирожиддин Сабриддинов** Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзодлар деб аталдилар.

Самарқанд областида бўлиб ўтган сайлов олди йиғилишларининг қатнашчилари Самарқанд пойабзал фабрикасининг шлифовкачиси **Лидия Андреевна Васильева**, Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи сиёсий бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари **Александр Иванович Овчинников**, Иштихон районидаги Ильич номли колхоз бригадири **Ҳикоят Шамсиевани** Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзодлар қилиб кўрсатдилар.

Тошкент шаҳрида ва Тошкент областида бўлиб ўтган сайлов олди йиғилишларининг қатнашчилари Тошкентдаги «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг тикувчи-мотористи **Дилором Мажидовна Умаровани**, Тошкент шаҳар Ленин район партия комитетининг биринчи секретари **Юрий Асралович Асепковни**, Ўрта Чирчиқ районидаги «Коммунизм» колхозининг аъзоси **Ҳалима Тожибоевна Ражабовани** Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзодлар этиб кўрсатдилар.

* * *

Андижон областида бўлиб ўтган сайлов олди йиғилишларида Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти **Пўлат Ҳабибуллаев**, Андижон тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг тикувчи-мотористи **Соҳиба Толибовна Асқарова** Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзодлар этиб кўрсатилдилар.

Фарғона областида бўлиб ўтган йиғилишларнинг қатнашчилари Фарғона шаҳридаги 1-болалар поликлиникасининг мудири **Валентина Васильевна Гратовскаяни**, Қўқон локомотив депоси тепловозлар ремонти электр слесари **Алексей Григорьевич Кузькинни**, Ўзбекистон кинематографиячилар союзи правлениесининг биринчи секретари **Малик Қаюмовни** Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзодлар деб атадилар.

Октябрь революцияси номли Тошкент тепловоз ремонти заводининг пўлат эритувчиси **Евгений Александрович Маршалов**, Ўзбекистон архитекторлар союзи правлениеси раиси **Тўлқиной Фозилжоновна Қодирова**, «Электрохимпром» Чирчиқ ишлаб чиқариш бирлашмасининг аппаратчиси **Зинаида Ивановна Рўзметова**, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бўлим мудири **Петр Васильевич Догонкин** Тошкент шаҳри ва Тошкент областидан республика давлат ҳокимияти Олий органи депутатлигига номзодлар деб аталдилар.

(ЎзТАГ).

Христиан черковлари вакиллари маслаҳат учрашувининг ҳамраислари доктор Э. Поуст (АҚШ) ва доктор К. Тотга (Венгрия)

Муҳтарам жаноблар!

Сизларнинг мактубингиз билан қизиқиб танишдим. Сизлар мансуб бўлган диний доиралар уруш ва тинчликнинг муҳим проблемалари хусусида реалистик позицияда турганликлари кўриниб турибди.

Биз, Сизнинг фикрингизча, Ер юзида тинчлик йўлида кўрилиши лозим бўлган тадбирлар хусусида бизнинг мамлакатимизга ва Қўшма Штатларга қилган даъватингизни синчиклаб ўргандик.

Совет Иттифоқига келганда, шуни айтиш керакки, биз Сизларнинг биринчи галда АҚШ билан СССРнинг ядро қуролларини кўпайтиришни тўхтатиб қўйиш муҳимлиги тўғрисидаги нуқтаи назарингизга қўшиламиз. Аввалига шу давлатлар, сўнгра эса ядро потенциалига эга бўлган бошқа давлатлар ҳам тегишли мажбурият қабул қилишлари ядро уруши хавфини камайтириш йўлидаги муҳим қадам бўлур эди, ядро қуроли запасларини қисқартириш, бора-бора унинг ҳамма турларини тугатиш истиқболини очган бўлур эди, деб ҳисоблаймиз, мана шуни биз мазкур масаладаги бош мақсадимиз деб биламиз.

Агар Америка томони, Сизнинг мактубингизда айтилганидек, ядро қуроли синовларини тақиқлашга ва уни биринчи бўлиб ишлатишдан воз кечишга рози бўлса, буни биз фақат табриклаган бўлур эдик. Маълумки, Совет Иттифоқи ядро қуроли синовларини тўла-тўкис ва батамом тақиқлаш тарафдори эканини бир неча бор айтди, ўз зиммасига шу қуролни биринчи бўлиб ишлатмаслик мажбуриятини ўз ташаббуси билан олди.

Сизларнинг космик фазони ҳарбийлаштириш, жумладан у ерда ядро қуролини жойлаштириш эҳтимоли хусусидаги ташвишингиз ҳам тушунарли. Дарҳақиқат Америкадаги муайян доираларнинг инсониятни «самовий урушлар» даврига дучор қилиш йўлидаги уринишлари тинчликка яна бир, қўшимча хавф солади. Башарти, АҚШнинг милитарист кучлари бу масалада устун бўлиб чиқсалар, жуда ҳалокатли оқибатлар келтирадиган қайтариб бўлмайдиган вазият вужудга келади. БМТга кирувчи ва Бош Ассамблеянинг 39-сессиясида космик фазодаги қуролланиш пойгасининг олдини олиш учун овоз берган Қўшма Штатлардан бошқа ҳақиқатда барча давлатлар буни тушуниб турганликларига эътиборни жалб этмоқчиман.

Совет Иттифоқи космосни ҳарбийлаштирмасликни, шунингдек ядро қуролларини ҳам ўз ичига оладиган масалаларнинг бутун комплекси юзасидан Америка Қўшма Штатлари билан бир битимга келишга катта аҳамият бермоқда. Стратегик вазият баттар беқарорлашувига йўл қўймаслик, қуролланиш пойгаси янги davраларининг олдини олиш юзасидан шошилинч ва амалий чоралар кўриш зарур бўлиб қолди.

Шу муносабат билан таъкидлаб ўтмоқчиманки, бизнинг музокараларга ёндашувимиз бу музокаралар ҳалол ва амалий бўлиши лозим, деган фикрга асосланади. Музокараларнинг мақсади музокарадошни ва афкор оммани алдашдан иборат бўлмай,— биз бундай аҳлоққа қўшила олмаймиз,— балки тинчлик манфаатларига мос бўлиб тушадиган ўзаро мақбул қарорларга келиш йўлларини қидиришдан иборат бўлиши керак.

Уруш бўлиши ёки бўлмаслиги ҳозир дунёқараш ва мафкуравий позицияларидан қатъий назар, барча кишиларга боғлиқ бўлиб турибди.

Биз ҳамиша Ер юзидаги барча тинчликсевар кучлар билан, шу жумладан диний доиралар билан ҳам мустаҳкам ҳамкорлик тарафдори бўлиб келдик ва ҳозир ҳам шунинг тарафдоримиз, бу доиралар, бизнинг фикримизча, инсониятни ядро уруши хавфидан ҳалос қилиш ишида катта роль ўйнаши мумкин.

Мустаҳкам тинчликка эришишнинг ўзаро мақбул йўлларини қидириш, мураккаб халқаро муаммоларни ҳал этишга амалий тарзда ёндашиш халқларнинг хавфсизлигини ва инсониятнинг энг муҳим ҳуқуқи-яшаш ҳуқуқини таъминлаши мумкин.

Сизларга ва тинчлик идеалларини ҳимоя қилаётган барча диний арбобларга янгидан-янги муваффақиятлар тилайман.

Эҳтиром билан

К. ЧЕРНЕНКО.

ТИНЧЛИК УЧУН КУРАШНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК

Барча совет кишилари қатори Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам КПСС ва совет давлатининг тинчликсевар ташқи сиёсатини астойдил қўллаб-қувватламоқдалар, инсониятни ядро уруши хавфидан ҳалос қилиш учун, халқлар ўртасида ишонч ва дўстликни мустаҳкамлаш учун курашга ҳисса қўшишга интилмоқдалар. Ўзбекистон тинчлик тарафдорларининг 7 январь куни Тошкентда бўлиб ўтган конференциясида шу ҳақда гапирилди. Улар республиканинг урушга қарши ҳаракати юз минглаб қатнашчилари номидан ўз фаолиятини кучайтиришга азму-қарор берганликларини билдирдилар. КПССнинг тинчлик программаси, ўртоқ К. У. Черненконинг нутқларида баён этилган фикр ва хулосалар бу курашда йўлчи юлдуз бўлиб хизмат қилади.

Тинчликни ҳимоя қилиш Ўзбекистон республика комитети раиси М. А. Зоидовнинг докладида, В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси слесари А. Раҳимхўжаевнинг, Фарғона область, Киров районидаги «Москва» колхози аъзоси Ҳ. Ортиқовнинг, СССР халқ артисти, совет тинчлик фонди Ўзбекистон бўлими раиси С. А. Эшонтўраеванинг Ўзбекистон халқ ёзувчиси Туроб Тўланинг ва бошқа нотиқларнинг нутқларида тинчлик тарафдорлари ҳаракати йил сайин кенгайиб, тобора кучайиб бораётганлиги айтилди. Қуролсизланиш учун ҳаракат ҳафталигининг ўзида республикада жамоатчиликнинг урушга қарши бир ярим мингтадан кўпроқ митинг ва йиғилиши ўтказилиб, уларда олти юз мингдан кўпроқ киши қатнашди.

Конференция иштирокчилари қуролланиш пойгасини жадаллаштиришга зўр бераётган, уни космосга ёйиш билан дағдаға қилаётган империализм, аввало АҚШ империализми агрессив доираларининг авантюрачилик сиёсатини қораладилар. Ўзбекистон тинчлик тарафдорлари холис ниятли барча кишиларни тинчлик учун курашда ўз сафларини жипслаштиришга, қуролланиш пойгасининг яна бир даҳшатли даврасн бошланишига йўл қўймасликка, космик фазони ҳарбий муҳолифлик майдони эмас, балки ҳамкорлик майдонига айлантиришга чақирдилар.

Урушга қарши юришлар, митинглар, тинчлик вахталари, меҳнат коллективларининг ва айрим гражданларнинг тинчлик фондига қўшадиган ҳиссалари барча совет кишиларининг ер юзида хавфсизликни бутун чоралар билан мустаҳкамлашга, халқлар ўртасида яхши ҳамкорликка интилаётганликларидан яққол далолат беради, деб таъкидланди. Тинч бунёдкорлик меҳнати билан машғул бўлган советлар мамлакатининг меҳнаткашлари ер юзида тинчлик таянчи бўлмиш ватанимиз қудратини зарбдор иш билан мустаҳкамламоқдалар, мустақиллик, демократия, социал тараққиёт учун курашаётган халқлар билан интернационал бирдамлик изҳор этмоқдалар. Улуғ ғалабанинг 40 йиллигига, КПСС XXVII съездига тайёргарлик ишлари тинчлик тарафдорларига янги омил бахш этаётганлигини нотиқлар уқтириб ўтишди.

Конференцияда тинчликни ҳимоя қилиш Ўзбекистон республика комитетининг янги состави сайланди. М. А. Зоидов яна унинг раиси этиб сайланди.

Тинчлик тарафдорларининг Бутуниттифоқ конференциясига делегатлар ҳам сайланди.

Конференция ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Ҳ. Абдуллаева иштирок этди.

(ЎзТАГ).

ВАТАН МУКОФОТИ ТОПШИРИЛДИ

Ўзбек шоираси Зулфиянинг номи совет кўп миллатли адабиётининг энг яхши усталари қаторидан жой олган. Унинг Ватанга, ерга зўр меҳр-муҳаббат руҳи билан суғорилган илҳомбахш сатрларини, тинчликни, ер юзидаги оддий кишиларнинг дўстлигини тараннум этувчи сатрларини мамлакатимиз халқлари илҳом билан ўқимоқдалар. Унинг шеърлари ўнлаб чет мамлакатларнинг китобхонларига етиб бориб, улар қалбининг энг нозик торларини чертмоқда.

Совет адабиётини ривожлантиришдаги катта хизматлари, актив ижтимоий фаолияти учун ва СССР Ёзувчилар союзи ташкил этилганлигининг 50 йиллиги муносабати билан Зулфия Исроиловага Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони бериш, Ленин ордени ҳамда «Ўроқ ва Болға» Олтин медали билан мукофотланди. 5 январь куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев Ўзбекистон ССР халқ шоирига Ватан мукофотини топширди. У шоирани юксак унвон билан самимий муборакбод этди, унга янги ижодий муваффақиятлар тилади.

Зулфия мукофотни қабул қилиб олар экан, ўз меҳнатига берилган юксак баҳо учун жонажон Коммунистик партия билан Совет ҳукуматига сидқидилдан ташаккур билдирди ва ўз истеъдодимни бундан буён ҳам Ватан, халқ хизматига бағишлайвераман, деб ваъда қилди.

Мукофотни топшириш маросимида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари Р. Ҳ. Абдуллаева, Е. А. Айтмуротов, И. Г. Анисимкин, Ғ. Ҳ. Қодиров, В. К. Михайлов, М. М. Мусахонов, О. У. Салимов, В. А. Головин, Н. М. Маҳмудова, У. У. Умаров, В. А. Хайдуров шу ерда бўлдилар.

(ЎзТАГ).

✦ ОКТЯБРЬ революцияси номли Тошкент тепловоз ремонти заводида янги тепловозларнинг электр двигателларини ремонт қилиш цехи ишга туширилганига кўп бўлгани йўқ. Лекин ҳозирданоқ цехнинг тажрибали ишчилари янги мутахассисликни мукаммал эгаллаб, ўз топшириқларини муваффақиятли адо этмоқдалар. Суратларда: (ўнгда) ишлаб чиқариш илғори, ёш коммунист М. Нурхўжаев; янги цехнинг умумий кўриниши.

В. Портнов фотолари.

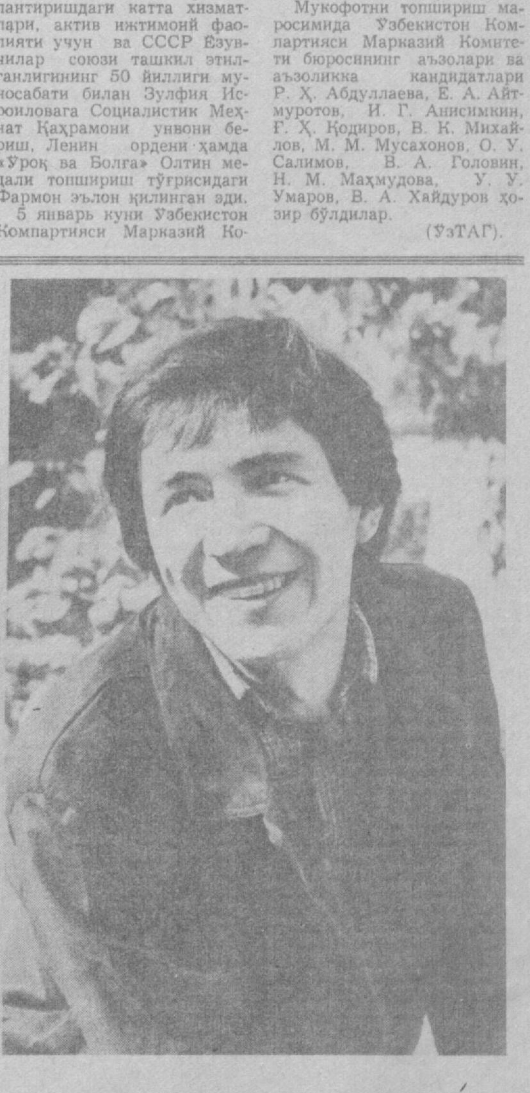

МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВЛАРИНИНГ 1985 ЙИЛГИ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

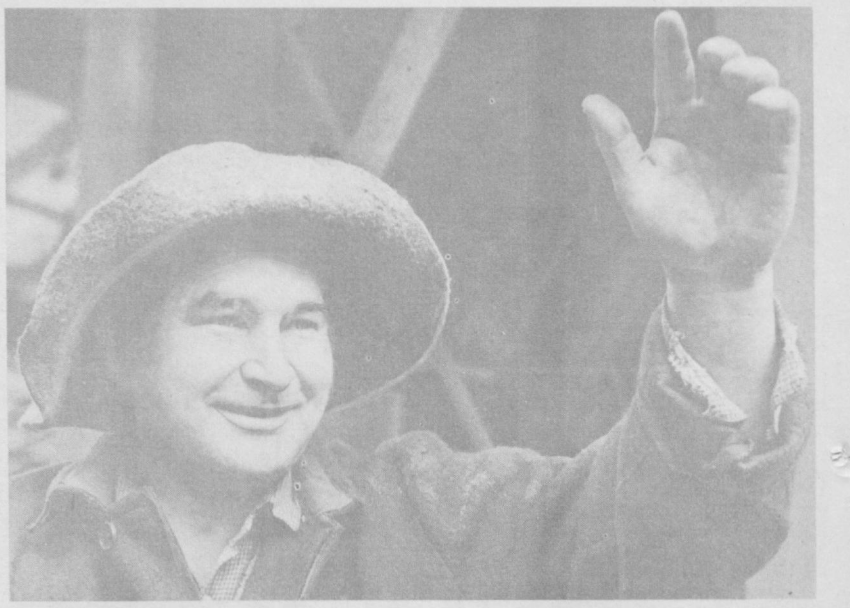

● ОЛМАЛИҚ мис эритиш заводининг илғор ишчиси Николай Новокрешченов юбилей йилини муваффақиятли якунлаб, 1985 йилнинг биринчи меҳнат ҳафтасидаёқ мусобақа пешқадамлари сафига чиқиб олди. Тажрибали мис эритувчи ҳар сменада пландан ташқари кўплаб маҳсулот тайёрлашга эришмоқда. Суратда: Н. Новокрешченов.

В. Сироткин фотоси.

«УЗБЕКШАХТОСТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ Д. А. ЗАЗУЛИН БОШЧИЛИГИДАГИ ҒИШТ ТЕРУВЧИЛАР БРИГАДАСИ

КПСС XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларини бажара бориб «Узбекшахтострой» трестининг Д. А. Зазулин бошчилигидаги ғишт терувчилар бригадаси коллективи мамлакатимиз илғор коллективларининг бир беш йилликда икки беш йилликни бажариш ҳақидаги ташаббусига қўшилиб 1983 йилнинг 1 июнида беш йиллик планини бажарди.

КПСС Марказий Комитетининг 1984 йил октябрь Пленуми қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ К. У. Черненконинг капитал қурилиш, мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантириш юзасидан кўрсатмаларига амал қилиб ҳамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI Пленуми қарорларини бажара бориб, КПСС XXVII съездини, Ўзбекистон Компартияси XXI съезди, совет халқининг Улуғ Ватан урушида қозонган Ғалабасининг 40 йиллигини муносиб кутиб олишга астойдил бел боғлаб бригада коллективи 1985 йилда зиммасига қуйидаги социалистик мажбуриятларни олади:

юксак талабчанлик ва ташкилотчилик муҳити яратилган ҳолда барча куч ишлаб чиқариш ва меҳнат интизомини мустаҳкамлашга қаратилади.

Улуғ Октябрнинг 68 йиллиги — 7 ноябрга қадар, ўн йиллик планнинг бажарилиши таъминланади, ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи йилида эса 715,3 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилади, барча объектлар «яхши» ва «аъло» баҳоларга топширилади.

Бригадада меҳнатни ташкил этишни яхшилаш, иш вақтидан унумли фойдаланиш орқали меҳнат унумдорлиги 3,5 процент оширилади, айни пайтнинг ўзида бригада ҳар бир аъзосининг йилига 1863 сўмлик иш бажариши таъминланади.

Бригада пудратини қўллашни янада такомиллаштириш, материаллардан тежамли фойдаланиш ва механизмларни самарали ишлатиш орқали қурилиш-монтаж ишларининг таннархи 0,8 процент арзонлаштирилади.

Йил давомида уч кун иқтисод қилинган материаллар ва ресурслар ҳисобига меҳнат қилинади.

Камида иккита рационализаторлик таклифлари ишлаб чиқаришга жорий этилади.

Саккиз кишининг малакаси оширилади, коммунистик меҳнат мактаби программаси бўйича иқтисодий билимлар ўзлаштирилади.

В. Г. Басов методи асосида юксак унум билан жароҳатларсиз ва авариясиз иш олиб борилади.

Социалистик мажбуриятлар бригада коллективининг умумий йиғилишида муҳокама этилган ва қабул қилинган.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚИШЛОҚ ҚУРИЛИШИ МИНИСТРЛИГИ 21-МЕХАНИЗАЦИЯЛАШГАН КЎЧМА КОЛОННАСИ

21-механизациялашган кўчма колонна коллективи КПСС XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари, Ўзбекистон Компартияси XX съезди тарихий қарорларини амалга ошира бориб, капитал маблағлар самарадорлигини ошириш, меҳнат унумдорлигини ўстириш, қурилиш-монтаж ишлари сифатини яхшилаш, асосий фондлар ва ишлаб чиқариш қувватларининг ўз вақтида ишга туширилишини таъминлашга қаратилган ишларни амалга оширмоқдалар.

Беш йиллик бошидан бери 24,7 миллион сўмлик асосий фондлар ишга туширилди. Юбилей посёлкасида 105 минг куб метр йиғма темир-бетон ишлаб чиқарувчи йирик панелли уйсозлик заводи, 100 минг товуққа мўлжалланган иккинчи паррандачилик репродуктори, 1-Тошкент паррандачилик фабрикасида йилига 4,6 миллион бройлер етказиб берувчи қувватлар ишга туширилди. Умумий майдони 5951 квадрат метр саҳнли уй-жойлар фойдаланишга топширилди. 21-механизациялашган кўчма колонна коллективи Ўзбекистон Компартияси XVI пленуми қарорларига амал қилиб, ўн биринчи беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажариш, совет халқининг Улуғ Ватан урушидаги буюк Ғалабасининг 40 йиллигини муносиб нишонлаш учун 1985 йилда ўз зиммасига қуйидаги социалистик мажбуриятларни олади:

Товар қурилиш маҳсулотини реализация қилиш йиллик плани муддатидан илгари — 1985 йилнинг 20 декабрида бажарилади. Умумий қуввати ҳар йили 6,8 миллион бройлер етиштиришга мўлжалланган Тошкент бройлер паррандачилик фабрикаси қурилиши СССР Конституцияси куни — 7 октябргача тугатилади.

1254 квадрат метр уй-жой майдонининг муддатидан илгари «аъло» баҳолар билан фойдаланишга топширилиши таъминланади.

Прогрессив технологияни жорий қилиш, самарали механизация воситаларини қўлланиш ҳисобига тупроқ ишларини бажаришда қўл меҳнати сарфи 2 процент, бетон, суваш ва бўяш ишларида 3 процент, юк ортиш-тушириш ишларида 3 процент камайтирилади.

Ўз кучлари билан қурилиш-монтаж ишларининг камида 70 проценти бригада пудрати усулида амалга оширилади. Мукофот олиш ҳуқуқи билан меҳнатга аккорд иш ҳақи тўлаш системаси билан қамраб олинган ишчилар сони 30 процентга етказилади.

Меҳнат унумдорлиги белгиланган топшириқдагига нисбатан 1 процент оширилади, қурилиш-монтаж ишлари таннархи топшириқдагига қўшимча 0,5 процент камайтирилади, ишлаб чиқариш фондларининг ҳар бир сўми ҳисобига фонд қайтими 1 тийин оширилади.

Тугалланмаган қурилиш ҳажми ўтган йилдаги даражадан 8 процент камайтирилади.

Янги техника, рационализаторлик таклифлари ва ихтироларни ишлаб чиқаришга жорий қилишдан 80 минг сўмлик шартли иқтисодий самара олинади.

Моддий энергетика ресурсларини тежаб-тергаб сарфлаш ҳисобига 19 тонна металл прокати, 81 тонна цемент, 61 куб метр ёғоч-тахта, 400 квадрат метр юмшоқ ёқилғи материаллари, 4 минг шартли плита шифер, 2,6 тонна дизель ёнилғиси, 22 минг киловатт-соат электр энергияси иқтисод қилинади ва тежалган материаллар, хомашё ҳамда ёқилғи ҳисобига 2 кун ишланади.

55 нафар ишчига бинокорлик касблари ўргатилади, 75 нафар ишчи ва 5 нафар инженер-техник ходимнинг малакаси оширилади, 540 киши иқтисодий ўқувга жалб қилинади, кадрлар қўнимсизлиги 10,2 процент камайтирилади.

Кўчма колоннанинг ёрдамчи хўжалигида 800 килограмм асал, 4 тонна олма, 5 тонна узум етиштирилади.

Барча бригадалар Социалистик Меҳнат Қаҳрамони В. Г. Басов усули— юксак унум билан жароҳатларсиз ва авариясиз ишлаш усулини қўлланадилар.

Тарбиявий ишлар савияси оширилади, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизоми мустаҳкамланади, прогуллар ва иш вақтининг бекор ўтиши бартараф этилади, ҳар куни юксак унум билан меҳнат қилинади.

Меҳнаткашларнинг турмуш шароитлари ва маданий дам олишини яхшилашга муттасил эътибор берилади.

21-механизациялашган кўчма колонна коллективи барча бинокорларни 1985 йил учун белгиланган топшириқларни муддатидан илгари бажариш ва КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани янада кенг авж олдиришга даъват этади.

Социалистик мажбуриятлар 21-механизациялашган кўчма колонна коллективининг умумий йиғилишида муҳокама этилган ва қабул қилинган.

ЯНГИЙЎЛ ПОЙАБЗАЛ ФАБРИКАСИ

Фабрика коллективи партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари, Ўзбекистон Компартияси XX съезди тарихий қарорларини амалга ошира бориб, беш йилликнинг тўрт йиллик топшириғини муддатидан илгари — 1984 йилнинг 24 декабрида бажарди. Пландагидан ташқари 244 минг сўмлик маҳсулот тайёрланди. Шартномалар бўйича маҳсулот етказиб бериш плани 100 процент қилиб адо этилди. Шу даврда давлат Сифат белгиси билан чиқарилаётган маҳсулотнинг солиштирма вазни 28 процентга етказилди, 87 минг сўмлик иқтисодий самара берувчи 15 та рационализаторлик таклифи жорий қилинди ва натижада пландагидан ташқари 50 минг сўмлик фойда олинди.

Фабрика коллективи КПСС Марказий Комитети Пленумлари қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ К. У. Черненко кўрсатмаларига амал қилиб ҳамда партия XXVII съезди, совет халқининг Улуғ Ватан урушидаги Ғалабасининг 40 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб, 1985 йилда зиммасига қуйидаги социалистик мажбуриятларни қабул қилади:

Ишлаб чиқаришни инженерлик таъмин этиш комплекс планини амалга ошириш, хўжаликнинг ички резервларидан иложи борича кўпроқ фойдаланиш асосида товар маҳсулоти ишлаб чиқариш бўйича ўн биринчи беш йиллик плани муддатидан илгари — 29 ноябрда ва 1985 йил плани 25 декабрда адо этилади. Пландагидан ташқари 3 минг жуфт болалар пойабзали ишлаб чиқарилади ҳамда 150 минг сўмлик пойабзал реализация қилинади. Меҳнатни ташкил этиш ва рағбатлантиришнинг бригада формаларини жорий қилиш ва такомиллаштириш бўйича ишлар давом эттирилади. Йил охиригача янги типдаги бригадаларда ишловчилар сони ишловчилар жами сонининг 90 процентигача етказилади. Меҳнат унумдорлигининг пландагидан ташқари 1 процент оширилиши ва маҳсулот таннархининг қўшимча 0,5 процент камайиши таъминланади.

Хомашё ва материаллардан оқилона ва тежаб-тергаб фойдаланиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб, 1985 йилда 15 минг киловатт-соат электр энергияси, 900 минг квадрат дециметр юмшоқ чарм товарлари, 290 минг квадрат дециметр қаттиқ чарм товарлари, 150 минг квадрат дециметр газламанинг тежаб қолинишига эришилади ва иқтисод қилинган хомашё асосида камида икки кун ишланади.

Ишлаб чиқариш технологиясини янада такомиллаштириш ва тайёрланаётган маҳсулот сифатини яхшилаш бўйича комплекс тадбирлар амалга оширилади.

Социалистик мажбуриятлар Янгийўл пойабзал фабрикаси ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг умумий йиғилишида қабул қилинган.

ЎРТОҚ К. У. ЧЕРНЕНКОНИНГ «КОММУНИСТ» ЖУРНАЛИДА ЭЪЛОН ҚИЛИНГАН «РИВОЖЛАНГАН СОЦИАЛИЗМ ТАЛАБЛАРИ ДАРАЖАСИДА» САРЛАВҲАЛИ МАҚОЛАСИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

ДОКЛАД, ЛЕКЦИЯ ВА СУҲБАТЛАР ТЕМАТИКАСИ

Ривожланган социализмнинг марксча-ленинча концепцияси— партия назарий тафаккурининг ғоят катта ютуғи, ҳозирги босқичда партия стратегияси ва тактикасининг негизи.

Ривожланган социализм-коммунизм сари йўлда зарур, тарихан узоқ давом этадиган босқич.

Социалистик идеал ва реал социализм.

Халқ хўжалигини интенсивлашда туб бурилиш — энг муҳим вазифа.

Мамлакат ишлаб чиқарувчи кучларини сифат жиҳатдан ўзгартириш — давр тақозоси.

Ривожланган социализм шароитида ишлаб чиқарувчи кучлар билан ишлаб чиқариш муносабатлари диалектикаси.

Ҳозирги босқичда ишлаб чиқариш муносабатларини такомиллаштириш жараёнини авж олдириш борасида партиянинг тадбирлари.

Мамлакатнинг меҳнат унумдорлиги жиҳатидан жаҳон миқёсидаги олий даражага эришувини таъминлаш — программавий аҳамиятга молик вазифа.

Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш — экономика самарадорлигини оширишнинг ғоят муҳим омили.

Ривожланган социализм босқичида Совет жамиятини иқтисодий, социал, маънавий тараққий эттириш бирлиги.

«Ҳар кимдан — қобилиятига яраша, ҳар кимга — меҳнатига қараб» — социализмнинг асосий принципидир.

Социализм даврида меҳнат — ижтимоий бойликнинг, барча меҳнаткашлар фаровонлигининг манбаи.

Яхшироқ яшаш учун яхшироқ ишлаш керак.

Ривожланган социализм шароитида тақсимот муносабатларини такомиллаштиришнинг актуал масалалари.

Социал адолат — социализмга хос ижтимоий муносабатлар принципидир.

Синфсиз жамият барпо этиш — ривожланган социализм босқичида партия сиёсатининг амалий вазифаси.

Халқнинг социалистик асосда ўзини-ўзи бошқаруви — жамият ва давлат ишларини бошқаришнинг демократик системаси.

Ривожланган социализм шароитида миллатларнинг равнақ топиши ва бир-бирига яқинлашуви.

Шахсни ҳар томонлама камол топтириш — КПСС-нинг олий мақсади.

Социалистик турмуш тарзининг маънавий, ахлоқий бойликлари.

Идеология иши — партиянинг омма билан алоқасини мустаҳкамлашда таъсирчан восита.

Партиянинг раҳбарлик ролини кучайтириш ва социалистик демократияни чуқурлаштириш — ягона, яхлит, қонуниятли жараён.

Ленинча иш услубини ҳамма жойда ва изчиллик билан қарор топтирайлик.

Оммани ишонтириш, уюштириш, тарбиялаш — партиявий раҳбарлик методлари.

КПСС кадр сиёсатининг актуал масалалари.

КПСС Устави — партия турмуши қонуни.

● **«ТОШКЕНТ» мебель ишлаб чиқариш бирлашмасининг моҳир пардозловчиси Александра Богатирева 1984 йилда катта меҳнат ғалабаларини қўлга киритди. Йиллик топшириқни муддатидан анча илгари адо этиб, «Ўз касбининг устаси» республика конкурсининг ғолиби бўлди. У Янги йилнинг дастлабки кунларидан зиммасига юксак шахсий мажбурият олиб меҳнат қилмоқда. Суратда: коммунистик меҳнат зарбдори А. Богатирева иш устида. В. Портнов фотоси.**

«БИЛИМ» ЖАМИЯТИ ТАШКИЛОТЛАРИДА

ЙИЛ ЯКУНИ МУҲОКАМАДА

Шу кунларда «Билим» жамияти ташкилотларида ўтган йил якунларига бағишланган ҳисобот йиғилишлари бўлаяпти. Уларда лекция пропагандасини янада ривожлантириш, лекторлар маҳоратини ошириш, лекциялар тематикасини бойитиш юзасидан бажарилган ишлар атрофлича таҳлил этилмоқда, навбатдаги вазифалар белгилаб олинмоқда.

«Билим» жамияти область правлениеси адабиёт ва санъатни пропаганда қилиш илмий-методик совети йиғилиши ҳам ишчанлик вазиятида ўтди. Сўзга чиққан филология фанлари доктори, профессор М. Саидов, доцент Б. Қосимов ва бошқалар юбилей йилида тематик тадбирлар кўпайганлигини таъкидладилар. Областимиз шаҳар ва районларида меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда бадиий адабиётнинг ролига, қардош халқлар ижодига, революция мавзуидаги адабиётлар пропагандасига бағишланган тадбирлар ўтказилди. Уларда Тошкент олий ўқув юртлари ўқитувчилари актив қатнашдилар.

Ўтган йили советнинг бир қатор йиғилишлари бўлди. Уларда Чирчиқ, Ангрен шаҳарлари, Ғалаба, Ўрта Чирчиқ районлари «Билим» жамиятлари олиб бораётган ишлар таҳлил қилинди. Илмий-методик совет ижодкорлар билан меҳнаткашлар учрашувини ўтказишда ҳам катта ташкилотчилик қилди. Оҳангарон районида «Халқлар дўстлиги — адабиётлар дўстлиги» деган мавзуда ўтказилган илмий-амалий конференцияда ТошДУнинг етакчи олимлари иштирок этдилар. Шундай конференциялар Бекобод районй ва Олмалиқ шаҳрида ҳам бўлиб ўтди.

Йиғилишда ютуқлар билан бирга ҳисобот даврида йўл қўйилган нуқсонлар ҳам тилга олиб ўтилди. Лекцияларни тақриз этиш, ёш лекторларни тайёрлаш ҳамон талаб даражасида эмаслиги уқтирилди.

М. ҲУСАИНОВ.

АТТЕСТАЦИЯ НИМАЛАР БЕРДИ?

«СССР 50 ЙИЛЛИГИ номли «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси пахтачиликка ихтисослаштирилган тракторлар ишлаб чиқарувчи мамлакатимиздаги ягона корхонадир. Бирлашма меҳнат аҳли бир неча йилдан бери давлат планлари ва социалистик мажбуриятларни шараф билан адо этиб келмоқда. Бу ерда тажриба орттирган турдош корхона вакиллари ҳам, буюртмачилар ҳам завод ишидан мамнундирлар. Бу эса корхона партия, касаба союз ва жамоат ташкилотларининг, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларининг самарали ишлари натижасидир. Улар ишлаб чиқаришга янги техника ва илғор технологияни жорий этиш, корхона хўжалик механизмини такомиллаштириш юзасидан комплекс тадбирларни амалга оширишда жонбозлик намуналарини кўрсатмоқдалар. Ишчи ўринларини аттестация қилиш ана шу ишнинг муҳим қисмидир.

Кейинги йилларда иш ўринларини аттестация қилиш ҳақида тез-тез тўхтаб ўтилмоқда. Бу нима дегани, ўзи?

Аттестация қилиш — иш ўринлари, поток линиялар, бригадалар ишлаб чиқариш участкаларидаги аҳволнинг ҳолатини малакали тарзда аниқлаш ва уларнинг меҳнатни илмий ташкил этиш техник талабларига мос келишини белгилашдир.

Бирлашмада 1979 йилдаёқ иш ўринларини аттестация қилиш бошлаб юборилганди. Социалистик тадқиқотлар ишлаб чиқаришдаги кўнгилсиз манзараларнинг сабабларини аниқлашга ёрдам берди. Жумладан, кадрлар қўнимсизлиги, станокларнинг бўш туриб қолиши, прогуллар, технологик жараён ва ишлаб чиқаришни ташкил этишдаги камчиликлар аниқланди. Дастлабки пайтларда энг катта участкалар, камроқ фойда бераётган бўлинмалар аттестация қилина бошланди. Ана шунинг ўзидаёқ бу тадбирни цехлар миқёсида ўтказиш ўзини оқламаслиги амалда исботланди.

1981 йилдан бошлаб бирлашмада иш ўринларини аттестация қилиш комплекс тарзда амалга оширила бошланди. Шундан сўнг ишда кескин ўзгариш ясалди, дейиш мумкин.

Айни кунларда заводда иш ўринларни аттестация қилиш қай аҳволда? Ҳар йили амалга ошириладиган ишчи ўринларни комплекс аттестация қилишда ҳар бир ишчи жойининг (илғор тажриба ўзлаштирилганини ҳисобга олган ҳолда) техник, иқтисодий, ташкилий ва социологик даражасига баҳо берилади. Айни пайтда трактор заводида аттестациянинг биринчи босқичига — инвентаризацияга зўр берилаяпти. Бу босқичда иш ўринларининг ташкилий-техникавий ва иқтисодий характеристикаси аниқланади.

Лекин заводдаги инвентаризация шуниси билан фойдалики, бунинг натижасида ишчи ўринлари учун келгуси йилларда ҳам яратиладиган иш ҳажми маълум бўлиб қолади. Ана шу маълумотлар эса бирлашмани комплекс ривожлантириш плани учун асос қилиб олинади.

Ҳар бир цехда аттестация экранлари пайдо бўлди. Ҳар кварталда унга якун ясалади. Бу ишларга шунчаки лоқайд қаровчилар пайдо бўлмаслиги учун, ишчи ўринларини аттестация ва рационализация қилиш масаласи билан шуғулланувчи барча цех ва бўлимларни рағбатлантириш кўрсаткичларининг бир пункти қилиб киритилган. Бу пунктнинг бажарилишини маҳсулот сифатини комплекс бошқариш системасини бошқарувчи электрон-ҳисоблаш машинаси назорат қилиб боради.

Ишчи ўринларини аттестация қилиш завод қиёфасини буткул ўзгартириб юборди, ҳар бир киши характерида ўз иш жойи учун қайғуриш ҳиссини уйғотди. 20-темирчилик-пресслаш цехини мисолга олайлик.

Бу ерда меҳнат шароити жуда оғир эканлиги, айниқса, қиздирувчилар қийналиши маълум эди. Ишлаб чиқариш маданияти ҳам паст, қолиплаш линиялари орасида ўтиш йўлкалари йўқлиги, қолиплар бетартиб уйилиб ётиши кўзга қийинчиликлар туғдирарди. Рационализация бўйича тадбирлар жорий этилгач, печлар ўрнини индукцион қиздиргичлар эгаллади. Қурилмалар аниқ тартибда қайта жойлаштирилди, қолиплаш линияси механизациялаштирилди. Цехда 53 ишчи ўрни аттестациядан ўтказилди. Бу нима берди, деган савол туғилиши мумкин.

УРГАНИНГ, ҚЎЛЛАНИНГ

Бунинг натижасида тўққиз иш ўрни бўшади, 25 ишчи бошқа участкаларга ўтказилди. Ўз навбатида меҳнат унумдорлиги ҳам, маҳсулот сифати ҳам кескин ортди. Термогальваника цехида бундай тадбирларни амалга ошириш, комплекс-сирғалувчан бригадаларни ташкил этиш унумдорлигини бир йўла 19 процентга оширганидан қувонмай бўладими.

Ишчи ўринларини аттестация қилиш планларни оғишмай амалга ошириш мавжуд резервларни аниқлаш ва ишга солишга, бирлашманинг барча ишчи-хизматчиларини эртанги кун ташвиши билан яшашга даъват этади.

18-автомат цехини мисолга олиб кўрайлик. Бу ерда аҳвол жуда оғир эди. Инвентаризация бу цехдан бўшаб кетувчилар тобора кўпаяётганлигига сабаб нима эканлигини аниқ айтиб берди: меҳнат шароити қониқарсиз аҳволда экан. Зудлик билан автомат участкаси қайта планлаштирилди. 12 дона олти шпинделли автомат станок ўрнатилди. 2 та комплекс сирғалувчан бригада ташкил этилди. Бу эса қурилмаларнинг бўш туриш ҳолларига барҳам берди. Меҳнат унумдорлиги қўшимча 40 процентга ортди.

Аттестациянинг пировард мақсади ҳар бир бригадага комплекс аттестацияланган ишчи жойларни тақдим этишдир. Зотан, бирлашмада бугун 457 та ишлаб чиқариш бригадаси бор. Уларда 7087 нафар ишчи меҳнат қилмоқда. Бу эса бирлашма саноат-ишлаб чиқариш ходимларининг 86 проценти демакдир. Шунинг учун ҳам аттестация ишлари ҳар бир бригадада алоҳида синчковлик билан ўтказилади. Ишчи ўринларини аттестация қилиш ҳисобига бўшаган ўринлар ва ишчилар ёрдамида аввал кооперация йўли билан олинган маҳсулотлар тайёрлаш учун майдонлар яратилди, дам олиш хоналари, мастерлар учун хоналар барпо этилди.

Амалга оширилган ишларнинг натижаси қандай? Ишчи ўринларни комплекс аттестация қилиш тадбири 5414 ишчи ўрнининг 3 мингидан зиёдини аттестация қилиш, ишчи ўринларни такомиллаштириш бўйича 2400 тадбирни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш имконини берди. Халқ хўжалиги учун жами 1072 минг сўмлик турли қурилмаларни реализация қилинишига олиб келди. Тракторсозларнинг бошқа иш кўрсаткичларида ҳам сезиларли силжишлар рўй берди. Кадрлар қўнимсизлиги кескин камайди. Иш вақтини йўқотиш ҳоллари деярли 50 процентга пасайди, маҳсулот сифати яхшиланди. Бир маромда ишлаш коэффициенти ошди.

Кўриниб турибдики, муваффақиятлар оз эмас. Лекин тракторсозлар бу ютуқлар билан кифояланмоқчи эмаслар. Айни пайтда тракторсозлар олдига масъулиятли вазифа — меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот таннархини арзонлаштириш ҳисобига дала меҳнатчиларига юқори унумли техника етказиб беришни кўпайтириш топшириғи қўйилган. Ана шу масъулиятли вазифаларни бажаришда ҳам ишчи ўринларини аттестация қилиш муҳим ўрин тутиши шубҳасиз.

А. ВОРГУДЯЕВ,
«Тракторостроитель» кўп нусхали газетасининг мухбири.

БОЛАЛАРНИ ЗАРАРЛИ ОДАТЛАРДАН ЭҲТИЁТ ҚИЛАЙЛИК

Оилада бола тарбияси жуда нозик ва маъсулиятли ишдир. Ҳар бир ота-она ўз ўғил-қизининг меҳнатсевар, ростгўй, маънавий баркамол бўлиб ўсишини орзу қилади. Шундай экан, тарбия бошиданоқ тўғри ва пухта бўлиши керак. Бунда катталар ўзлари кичикларга хатти-ҳаракатда, муомалада намуна кўрсатишлари лозим.

Тарбия асосан болада турли кўникмаларни шакллантиришдан бошланади. Овқат олдидан қўлни ювиш, ўйинчоқларни йиғиштириб қўйиш, дастурхонга катталардан олдин қўл чўзмаслик, эрталаб юзни ювиб бўлгач, ота-онага салом бериш, шулар жумласига киради. Одат шакллангач, у эҳтиёжга айланади. Ана шуни назарда тутган ҳолда боланинг зарарли қилиқларга ўрганиб қолмаслиги ҳақида кўпроқ ўйлашимиз зарур. Афсуски баъзи оилаларда бунга ҳамон бепарволик билан қаралмоқда. Эсини таниса ақли-хушини йиғиб олади, деган тушунча билан тарбияга бефарқ қараётган оилалар йўқ эмас.

Яқинда бир аёл билан танишиб қолдим. Суҳбатимиз бола тарбияси ҳақида борарди. У олти ёшли ўғлини туғилган кунида отаси озгина вино қўйиб берганлиги, кейин бола касал бўлиб қолганлиги ҳақида куюниб гапирди.

Аслини олганда бу билан осмон узилиб ерга тушгани йўқ, албатта. Лекин тарбиянинг бузилиши худди шундай ортиқча эркалатишлардан бошланади. Орамизда сигарета чека туриб «қани ўғлим, бир-икки тортиб қўйчи» дейдиганлар, «бу ота ўғилда ўзи» деб талтайтирадиганлар ҳам учраб туради. Худди ана шу хил тантиқликлар сабабли болада зарарли одатларга кўникма пайдо бўлади.

ТАРБИЯ ҲАҚИДА СУҲБАТЛАР

Уйда ота-она, мактабда ўқитувчилар болаларга чекишнинг зарарини астойдил тушунтириб беришлари керак. Шу жиҳатдан олганда Тошкент районидаги 27-ўрта мактабда олиб борилаётган тарбиявий ишлар анча ибратлидир. Педагогика совети қарорига мувофиқ ўқитувчилар ҳар ҳафтада бир марта болалар билан «бадан гигиенаси» мавзуида суҳбатлар ўтказиб турадилар. Бундай гурунгларда чекишнинг ўпкага зарари, юрак фаолиятига салбий таъсири, асаб системасига етказаётган путури ҳақида ҳужжатли фильмлар кўрсатилади. Биолог ўқитувчилар эса чекиш туфайли хотира сусайиб кетиши, ички секреция безлари ривожланмай қолишини тушунтириб берадилар.

Ана шундай қизиқарли суҳбатлар Киров районидаги 1-кечки-сиртқи мактабда ҳам мунтазам ўтказилмоқда. Хизматчи Г. Каримова ўғлининг яшириб папирос чекаётганини сезгач, унга бир неча бор танбеҳ берди. Лекин илтимослар ҳам, насиҳатлар ҳам кор қилмади. Она мактабга мурожаат қилди. Бу ерда педагоглар ҳар бир синфда папироснинг зарари ҳақида суҳбатлар ўтказишди. Тарбия соатларида болаларга «Саломатлик кушандаси» фильми кўрсатилди.

— Ўқитувчиларга раҳмат, — дейди Г. Каримова. — Ўша кундан бошлаб ўғлим чекишни ташлади. Икки йилдирки, спорт билан шуғулланмоқда.

Афсуски болалар соғлиғига путур етказаётган зарарли одатларга нисбатан ҳамма оилалар, ҳамма мактабларда ҳам муросасиз бўлинмоқда, деб бўлмайди. Бунинг натижасида чекиш, айниқса, ичкиликка ружу қўйиш сингари одатлар расм бўлиб қолмоқда. Ҳатто айрим мактаблар, билим юртлари, иш жойларида, ётоқхоналарда қизлар ҳам сигарета чекишни одат қилиб олганлар. Бу «ҳавас»нинг кейинги оқибатларини ўсмирлар, ёш йигит-қизлар негадир ўйламайдилар. Чекиш келгусида наслга таъсир қилиши, мажруҳ болаларнинг туғилишига ҳам сабаб эканлигидан улар албатта бехабарлар.

Шунинг учун ҳам мактабларда, оилаларда ана шу мавзуларда тез-тез суҳбатлар ўтказиб турилиши керак. Бола чекиш ва ичишнинг ўз соғлиғига қони зарар эканлигини қанчалик эрта тушунса, шунчалик ўзига фойда.

Д. ШАРИПОВА,
биология фанлари кандидати.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ФЕРМАЛАРДА ОММАВИЙ-СИЁСИЙ ИШЛАР

ВАРАҚАЛАР МАЪЛУМОТ БЕРАДИ

Эрта билан ишга келган чорвадорлар кўзи дафъатан эълонлар тахтасига осиб қўйилган жанговар варақага тушди. Варақа фермада сут етиштириш йиллик плани бажарилганлигини маълум қилиб турарди.

Чорва қишлови даврида сут-товар фермасида рўй бераётган янгиликлар жанговар варақалар тили билан ўз вақтида коллективга маълум қилиб борилмоқда. Гўшт тайёрлаш плани бажарилганда ҳам шундай варақа чиқарилган эди. Ўшанда чорвадорлар давлатга 180 тонна гўшт сотиб, юбилей йили планини районда биринчилар қатори адо этишган эди. Мана энди 910 тонна сут топширилиб, бу соҳадаги план ҳам муваффақиятли бажарилди, янги хушхабар бутун коллективга маълум қилинди.

Колхозимиз сут-товар фермаси икки территорияга бўлинган. Биринчи территорияда соғин сигирлар, иккинчи территорияда эса ғунажинлар боқиляпти. Нарироқда яна 312 бошга мўлжаллаб, иккита корпус қураяпмиз. Ҳадемай, бу корпуслар ҳам фойдаланишга топширилади. Мавжуд молхоналарда ҳозир 1943 бош қорамол боқиляпти. Бу планда кўзда тутилганидан 45 бош кўпдир. Қорамоллар орасида соғин сигирлар 334 бошни ташкил этади.

Қишлов бошланиши олдидан колхоз коммунистларининг очиқ партия йиғилишини ўтказдик. Унда қишлов даврида бажарилиши лозим бўлган вазифалар атрофлича муҳокама қилинди. Йиғилишда сўзга чиққан колхоз раисининг маданий-маиший ишлар бўйича ўринбосари А. Мираҳмедов, колхоз раисининг чорвачилик бўйича ўринбосари М. Нормуҳамедов, сут соғувчи М. Қўчқорова, молбоқар А. Ўролов ва бошқалар қиш фаслида ҳам мўл-кўл чорва маҳсулотлари етиштириш резервлари тўғрисида гапирдилар. Йиғилишда қишловнинг боришини текшириш бўйича махсус комиссия тузиш, фермада колхоз активлари ва мутахассислардан навбатчилар тайинлашга қарор қилинди.

Йиғилишдан сўнг комиссия аъзолари чорвачилик ва паррандачилик фермаларини яна бир бор синчиклаб кўздан кечириб чиқдилар. Улар талаби билан молхоналар ремонти яна ҳам тезлашди, молларга сувни илитиб бериш, озуқа цехи унумдорлигини ошириш чоралари кўрилди.

Чорвадорлар ҳозир ҳеч қийналишмаяпти. Уларнинг иш шароитларини яхшилаш юзасидан қўшимча чоралар кўрилган. Кунига бир маҳал бепул иссиқ овқат ташкил этилмоқда.

Қишлов даврида моллар парваришига эътибор кучайганлигини алоҳида таъкидлаб ўтиш керак. Ҳозир моллар етти маҳал озиқлантириляпти. Улар махсус рацион асосида боқилмоқда. Озуқа цехи эса ҳар куни 6 тонна пичанни майдалаб, буғлатиб бераяпти. Озуқа сифати яхши бўлгач, соғиб олинаётган сут ҳам кўпаймоқда.

Чорва қишловини беталофат ўтказишга колхоз активлари, партия комитети аъзолари, бош мутахассислар ҳам муносиб ҳисса қўшишяпти. Навбатчилар ўзлари навбатчилик қилган кун натижаларини эртасигаёқ ахборот тарзида колхоз правлениеси ёки партия комитетига тақдим этадилар. Уларнинг ахборотига қараб иш самарадорлигини оширишга қаратилган қўшимча чоралар кўрилади. Ҳозирча навбатчилик қилган кишилар фақат бизга ижобий гапларни етказмоқдалар. Сут тайёрловчи Муродилла Матқобулов навбатчилик қилган куни сут соғиб олиш 55 килограммга кўпайганлиги маълум қилинган бўлса, партком аъзоси, клуб мудири Раҳматилла Холдоров навбатчилик қилган куни эса сут 114 килограмм кўпайганлиги билдирилган. Ўрта ҳисобда кунига сигирлардан 2,5 тоннага етказиб сут соғиб олинмоқда. Энг илғор сут соғувчилар қўяётган рекордлар эса жанговар варақаларда акс эттирилмоқда.

Ўтган давр мобайнида бир қатор варақалар чиқарилди. Уларнинг бири Анор Хўжамуродованинг меҳнат муваффақиятига бағишланди. У ўз қарамоғидаги 26 бош соғин сигирнинг ҳар биридан пландаги 3 минг килограмм ўрнига 3400 килограммдан сут соғиб олиб, мажбуриятини биринчи бўлиб бажарган эди. Кейинги варақада Рихси Раҳмонбердиеванинг ютуқлари кенг ёйилди. Р. Раҳмонбердиева 25 бош соғин сигирдан йил давомида 65 тонна сут соғиб олган эди.

Фермада танқидий варақалар ҳам чиқариб турилибди. Яқинда «Бонг урамиз!» варақасининг навбатдаги сони эълон қилинди. Унда З. Икромова, М. Холматова, Ш. Дўстназарова каби соғувчилар ҳар бир сигирдан соғиб олинган сутни олдинги кундан беш килограммга камайтириб юборганликлари маълум қилинган эди.

Танқидий варақаларнинг таъсири дарров сезиляпти. Бундан олдинроқ чиқарилган варақаларнинг бирида бузоқлар парвариши ёмонлиги танқид қилинган эди. Шундан сўнг фермада сунъий сут тайёрлаш йўлга қўйилди, бузоқлар парвариши яхшиланди. Яна бир варақада ем-хашакнинг исроф бўлаётганлиги ҳақида бонг урилган эди. Танқиддан сўнг ҳар бир корпус учун ажратилган озуқа торозида тортиб бериладиган ва махсус дафтарчага қайд этиладиган бўлди. Озуқа тақсимотидаги янги усул молбоқарлар масъулиятини анча оширди, ҳисоб-китобни пухта йўлга қўйиш имконини беради. Бугунги варақа ҳам сут соғувчиларга таъсир қилмай қолмайди. Улар албатта моллар маҳсулдорлигини янада оширишга эришадилар.

Ферма ҳовлисига кириб келган кишининг кўзи жанговар варақалар билан бирга даъваткор шиорларга ҳам тушади. Бу шиорлар чорва қишловини намунали ўтказишга, қишда ҳам мўл-кўл чорва маҳсулотлари етиштиришга даъват этади.

У. УСМОНОВ,
Чиноз районидаги Охунбобоев номли колхоз партия комитетининг секретари.

ЧОРВА ҚИШЛОВИНИ НАМУНАЛИ ЎТКАЗАЙЛИК

ОБЛАСТИМИЗ чорвадорлари қишловни намунали ўтказиш учун зарур чора-тадбирларни кўрмоқдалар. Бу ўринда озуқа цехларидан тўла қувват билан фойдаланиш ҳам катта аҳамиятга эга бўлмоқда. Айни кунларда областимиздаги 191 та йирик қорамолчилик фермаларида 143 дан ортиқ озуқа цехлари ва озуқа тайёрлайдиган махсус хоналар ишлаб турипти. Айниқса, С-12 маркали қориштиргич-буғлагич қурилмаси билан жиҳозланган цехлардан кенг фойдаланилмоқда. Бу мосламанинг бункер ҳажми 12 куб метр бўлиб, унга буғ ўтказгич ўрнатилади, ичида эса қориштиргич айланади. Унинг ёрдамида аралаш озуқа тайёрлаб буғлаш билан бир қаторда тўйимли бўлмаган сомон, ғўзапоя, ғўзапўчоқ, янтоқ каби озуқаларга термохимиявий ишлов бериш, дон чиқитлари ёки паст сифатли озуқа аралашмасидан ачитқи ҳосил қилиш мумкин. Бу усуллар молларга едирилаётган озуқанинг тўйимлилик даражасини оширишга имкон беради.

Кейинги пайтларда озуқа аралашмаси тайёрловчи цехларнинг содда типдаги янги тури яратилди. Куракчали ёки лентасимон транспортер бу агрегатнинг асосий озуқа йўли ҳисобланади. Транспортер ёнига электродвигатель ёрдамида ишлайдиган бир неча КТУ-10 маркали озуқа тарқатгичлар ўрнатилган бўлиб, улар қоришмани моллар охурига етказиб беради. Агрегат майдаланган дағал озуқани сақлашда ва зарур вақтда тарқатишда ҳам қўл келади.

МУТАХАССИС МАСЛАҲАТИ

ОЗУҚА ЦЕХЛАРИДАН УНУМЛИ ФОЙДАЛАНАЙЛИК

Ғалаба районидаги Волков номли совхозда 1981 йилда ишлаб чиқаришга жорий қилинган КОРК-15 типидаги қурилма ҳам шундай қулайликларга эга. Агрегат соатига 15 тонна қоришма тайёрлаш қувватига эга бўлиб, 1000—1200 бош йирик қорамол боқиладиган сут-товар фермаларида қўлланилади. Фермалар бундай агрегат билан жиҳозланганда албатта 3—4 та С-12 маркали қориштиргични ҳам ўрнатиш лозим. Капитал озуқа тайёрлаш цехлари 801—460 ёки 801—461-типовой план лойиҳаси бўйича қурилган бўлиши керак. Бундай ҳолда сомонни гидролиз қилиш ва бузилган ем-хашакни буғлаш ишларини 2-ПТС—4—793 трактор прицеплари ёрдамида бажариш тавсия қилинади.

Кўпчилик фермаларда қорамолларга суюқ озуқа — атала берилади. У оддий усулда — қозонда қайнатилади, шунингдек, ВКС-3А маркали айланадиган қозонда, С-2 маркали қориштиргич ёрдамида ёки сунъий сут тайёрланадиган АЗМ-08А агрегатларидан фойдаланган ҳолда бир неча прогрессив метод бўйича тайёрланади.

Албатта, ҳозиргача мавжуд бўлган ҳар қандай типдаги озуқа цехларининг афзалликлари билан бир қаторда ўзига хос камчиликлари ҳам бор. Бироқ, шунга қарамай улар қишлов даврида моллар маҳсулдорлигини оширишда катта ёрдам кўрсатмоқда. Шунинг учун ҳам ишга яроқли барча типдаги озуқа цехларидан фойдаланиш айни кунларда жуда муҳимдир.

Қайси типдаги озуқа цехи қуриш хўжаликнинг ихтисослашиш даражасига, жамғарилган ем-хашак турига, моллар сонига ҳамда белгиланган рационга қараб аниқланади. Ҳар қандай ҳолда ҳам озуқа цехида 1 та ёки бир неча турли буғлагич-қориштиргич, транспортер, буғ ҳосил қилувчи қозон, КВ-300 ёки Д-721А мосламаси, ем-хашак майдалайдиган ДБ-5 ва КДУ-2,0 ёки ИСК-3 маркали қурилмалар бўлиши мақсадга мувофиқдир.

Мамлакатимизда ишлаб чиқарилаётган С-12 маркали қурилма универсаллиги ва узоқ ишлаши билан бошқалардан фарқ қилади. Шунинг учун қурилаётган ёки қайта жиҳозланаётган цехларда бу қурилмадан фойдаланиш тавсия қилинади. 200 бош соғин сигир, 300 бош йирик қорамолга эга фермалар учун 1 та, 400 бош сигир ва 600 бош йирик қорамол боқиладиган фермаларда 2 та С-12 агрегатини ўрнатиш кифоя қилади. Цехларда буғлагич-қориштиргичдан ташқари бошқа турдаги машиналар ҳам бўлиши даркор.

Илдизмевали озуқани кўпроқ жамғарган хўжаликларнинг озуқа цехларига ИКМ-5 майдалагичи ўрнатилади. Маккажўхори сўтаси, янтоқ эса «Украинка» КДУ-2 дробилкасида майдаланади. Бу машиналар ёрдамида донларни, қуритилган ғўзапояларни ҳамда қамишни ҳам майдалаш мумкин. Ғўзапўчоққа эса «Волгарь-5» аппаратида ишлов бериш ўринлидир. Сомон, пичан, дағал ем-хашаклар ғарам олдида ФН-1,4 фуражир ёки ПСК-5 майдалагич-юклагич ёрдамида майдаланади. Агар дағал ем-хашак нам бўлмаса, ИГК-30Б, КУФ-1,8, КИР-1,5 ва бошқа майдалагич механизмлардан фойдаланса ҳам бўлади.

Ҳар бир агрегатни ишлатиш жараёнида ундан фойдаланиш тартибига риоя қилиш лозим. С-12 агрегатида асосан намланган озуқа аралашмаси тайёрланади. Тўйимлилик даражаси паст бўлган сомон, ғўзапўчоқ, ғўзапоя, дони олинган маккажўхори сўтаси, янтоқ, оҳак, карбамид, монокальцийфосфат ва ош тузи эритмаси қўшилган ҳолда буғлагич-қориштиргичда 2,5—3 соат мобайнида буғланади. Бунда бир тонна озуқа аралашмасига 20 килограмм сўндирилмаган оҳак, 4 килограмм карбамид, 4 килограмм монокальцийфосфат ва 8 килограмм ош тузи қўшилади. Бу жараён сомонни гидролизлаш усули каби амалга оширилади. Натижада сомоннинг тўйимлилик даражаси икки марта, ғўзапўчоқ ва ғўзапояники эса 1,5—2 мартага ошади.

Кўриниб турибдики, фермаларда озуқа турларини қайта ишлашда янги машиналардан ва технологиялардан кенг фойдаланиш тайёрланаётган озуқа сифатини анча оширади, улар таркибидаги тўйимли моддаларнинг кўпайиш имконини беради.

А. РАЖАБОВ,
Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институтининг механизация лабораторияси мудири.

Халқаро ҳаёт

Кампучия Халқ Республикасининг миллий байрами

● КЕЧА Кампучия халқи миллий байрам — мамлакат полпотчи режимдан озод этилганлигининг ҳамда Кампучия Халқ Республикаси ташкил этилганлигининг олти йиллигини нишонлади. Бу йиллар даврида қонли режим вайронага айлантирган Пномпень қайтадан тикланиб, гўзал шаҳарга айланди. Суратда: Пномпеннинг бугунги кундаги кўриниши.

ВИА—ТАСС фотоси.

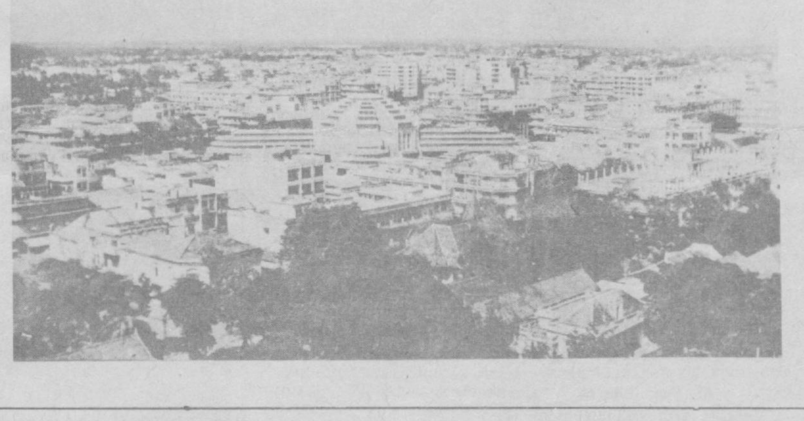

* *

ТИНЧЛИКНИ ҚАДРЛОВЧИ КИШИЛАРГА МУРОЖААТ

ХЕЛЬСИНКИ. 1985 йил ядро урушининг олдини олиш учун курашда барча тинчликсевар кучлар бирлашадиган йил бўлиб қолиши керак. Ядро уруши планетада ҳаётга таҳдид солмоқда. Жаҳон Тинчлик Кенгашининг бу ерда тарқатилган Янги йил мурожаатномасида шундай дейилган.

Мурожаатномада бу йил Ғарбий Европада Американинг биринчи зарба уришга мўлжалланган янги ядровий ракеталари жойлаштирилишига қарши, ядровий қуроллар ишлаб чиқарилиши, жойлаштирилиши ва синовлари тўхтатилиши учун, ядро қуролига эга бўлган барча давлатлар бундай қуролни биринчи бўлиб ишлатмаслик тўғрисида мажбурият қабул қилиши учун, ядросиз зоналар вужудга келтириш учун, ядровий ва химиявий қуроллар ҳамда ялпи қирғин қуролларининг бошқа турлари батамом тақиқланиши учун актив курашни кенгайтириш зарурлиги уқтириб ўтилади.

АҚШнинг қуролланиш пойгасини космик фазога ёйишдан иборат машъум режаларига қарши кураш ҳам, дейилади мурожаатномада, тинчлик тарафдорларининг муҳим вазифасидир.

(ТАСС).

ЮКСАК СИЁСИЙ АКТИВЛИК ВАЗИЯТИДА

ДЕҲЛИ. Ҳиндистонда парламентнинг халқ қуйи палатасига бўлиб ўтган сайлов унда иштирок этган сайловчилар сони жиҳатидан мислсиз бўлди. Бу ерда эълон қилинган якунловчи маълумотларга кўра, жами сайловчиларнинг 63,6 проценти ёки 238 миллион киши турли сиёсий партияларнинг ва мустақилларнинг номзодлари учун овоз берган. Шуларнинг қарийб 50 проценти Ҳиндистон Бош министри Ражив Ганди бошчилик қилаётган Ҳиндистон Миллий Конгресс(и) партияси учун овоз берди. Илгари 1971 йилги сайлов ХМК(И) учун рекордли бўлган эди. Ўшанда бу партия овозларнинг 43,3 процентини олганди. Маҳаллий кузатувчилар шу маълумотларни шарҳлаб, булар ҳинд сайловчиларининг сиёсий активлиги ошганлигидангина эмас, шу билан бирга улар ХМК(И)ни ёппасига қўллаб-қувватлаётганликларидан ҳам яққол далолат бермоқда, деб таъкидлайдилар. ХМК(И) халқ палатасидаги 508 ўриндан 401 ўринни қўлга киритиб, сайловда зўр ғалабага эришди.

(ТАСС).

ЖАҲОНГА ТИНЧЛИК!

1984 йил ва халқаро аҳвол: мамлакатлар, воқеалар, одамлар

Инсоният янги орзу-умидлар билан 1985 йилни бошлади.

Социализм идеаллари Октябрь мамлакатининг тарихий ғалабалари унинг ички ва ташқи сиёсати умуминсоний манфаатларга, тинчлик ва хавфсизлик йўлига хизмат қилаётганлигини ўтган йилимиз исботлаб берди. Совет Иттифоқи, қардош социалистик давлатлар, умуман, айни социализм дунёси 1984 йилда ҳам халқлар тинчлиги ва планета осойишталигининг содиқ посбони эканлигини, унинг кучи ва қудрати, халқаро обрўйи ва дунё ишларига салмоқли таъсири она еримизда тинчликни сақлаб қолишдек юксак мақсадларга қаратилганлигини жаҳонга намойиш қилди. Европа ва Осиёнинг, Африка ва Лотин Америкасининг юз миллионлаб халқлари эса ўз навбатида ким ҳақ-у, ким ноҳақлигини, тинчликнинг ҳақиқий дўстлари ким-у, унинг душманлари кимлигини яна бир карра ажратиб олдилар.

1984 йилда ҳам халқаро майдонда мақсадлари тамомила турлича бўлган икки сиёсат, икки йўл юргизилди. Бу бир томондан, Совет Иттифоқи, қардош социалистик мамлакатлар юргизган тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашга қаратилган сиёсат бўлса, иккинчи томондан бу Америка Қўшма Штатлари империализми, агрессив НАТО блокидагилар юргизган ва усиз ҳам ўта кескинлашган халқаро вазиятни янада бузишга, жаҳон ишларини издан чиқаришга, милитаризмни авж олдиришга қаратилган сиёсат бўлди.

Табиийдирки, агар социалистик дунё юргизган ленинча тинчлик сиёсати серташвиш ва безовта планетамизда тинчликни сақлаб қолишга кўмаклашган бўлса, империалистик доираларнинг дунё ишларида тутган йўли ядровий ҳалокат хавфини кучайтирди, жаҳондаги вазиятнинг умумий боришига фақат салбий таъсир кўрсатди. Шу муносабат билан Владимир Ильич Лениннинг 1919 йилда айтган қуйидаги сўзлари эсга тушади. «Советлар республикасининг намунаси,— деб кўрсатган эди В. И. Ленин,— уларнинг кўз олдида узоқ вақтлар туради. Бизнинг социалистик Советлар республикамиз халқаро социализм машъали бўлиб ва ҳамма меҳнаткашлар оммаси олдида намуна бўлиб мустаҳкам туради. У ерда — муштлашиш, уруш бўлмоқда, қон тўкилмоқда, миллион-миллион кишилар қурбон бўлмоқда, капитал эксплуатацияси ҳукм сурмоқда, бу ерда — чинакам тинчлик сиёсати ва социалистик Советлар республикаси яшамоқда».

Мана, 40 йилдирки, планетамиз катта урушни билмай яшаётган экан, бунда Совет Иттифоқининг хизмати ниҳоятда каттадир. Чунки социалистик Ватанимиз халқаро обрўйининг тинмай ошиб бориши, иқтисодий ва моддий қудратининг янада юксалаётганлиги том маънода жаҳондаги тинчлик ва хавфсизлик ишининг мустаҳкамланишига хизмат қилмоқда, барча революцион кучларга янги илҳом ва мадад бахш этмоқда.

Жаҳон халқлари, бутун прогрессив инсоният Совет Иттифоқи ҳамда қардош социалистик мамлакатлар тимсолида тинчлик ва хавфсизликнинг ишончли посбонини ҳис қилмоқдалар.

Совет Иттифоқининг экономикаси ва халқ хўжалиги 1984 йилда ҳам янги довонлардан ошди. 1983—1984 йилларда мамлакат саноати маҳсулотининг йиллик ўсиши ҳажми 32 миллиард сўмга етди. Бу рақамнинг улуғворлигини шу нарсадан ҳам билиш мумкинки, у СССРнинг 1940 йилдаги бюджети миқдоридан икки баравар кўпдир. 1984 йилда СССРда ўнлаб янги шаҳар ва қишлоқлар қад кўтарди, завод ва фабрикалар қурилди. XX асрнинг энг катта қурилишларидан бири Байкал-Амур магистрали ишга туширилди.

1984 йилда совет халқлари қардошлик оиласининг тенг ҳуқуқли аъзолари бўлмиш Молдавия, Қирғизистон, Ўзбекистон, Тожикистон ва Туркманистон Совет Социалистик Республикаларининг 60 йиллиги кенг нишонланди. Бу юбилейлар юздан ортиқ миллатлар ва элатларни бирлаштирган буюк мамлакатимизнинг улкан байрамига айланиб кетди.

Совет Иттифоқи қатор тинчликсеварлик ташаббуслари билан майдонга чиқди. Ўртоқ К. У. Черненконинг «Правда» газетаси, Американинг «Вашингтон пост», Эн-Би-Си телекомпанияси саволларига берган жавобларида, унинг қатор чет эллик таниқли давлат ва сиёсат арбоблари билан учрашувлар чоғида билдирган фикрларида бу тинчликсевар ғоялар илгари сурилди.

Совет Иттифоқи, қардош социалистик давлатлар Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош ассамблеясининг 39-сессияси кун тартибига халқаро вазиятни соғломлаштиришга, қуролланиш пойгасини жиловлашга, ядровий ҳалокатнинг олдини олишга қаратилган қатор таклифларни киритди.

Маълумки, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг мазкур сессияси 140 га яқин масалани муҳокама қилди. Бу масалалар ҳозирги халқаро ҳаётнинг энг долзарб проблемаларига тааллуқлидир. Сессияда жумладан ядро уруши хавфини бартараф этиш, империалистик давлатларнинг агрессив сиёсатига қарши қатъий чоралар кўриш талаб қилинди.

Шуниси муҳимки, Бош Ассамблеянинг сессиясида Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик давлатларнинг олға сурган тинчликсевар ташаббуслари маъқуллаб кутиб олинди. Ана шу ташаббуслар ва таклифлар юзасидан махсус резолюциялар қабул қилинди. Ядро уруши хавфини бартараф этиш ҳақидаги резолюцияда, жумладан тинчликни мустаҳкамлаш, қуролланиш пойгасини жиловлаш ва халқларнинг тинч яшашларини таъминлашга кўмаклашиш учун ниҳоятда катта куч-ғайрат сарфлаш зарурлиги уқдириб ўтилди.

Совет Иттифоқининг таклифи билан кун тартибига киритилган «Космосдан фақат тинчлик мақсадларида, инсоният бахт-саодати йўлида фойдаланиш тўғрисида»ги масала шошилинч равишда Бош Ассамблеясининг 39-сессиясида муҳокама қилинди. Бу нарса бутун инсониятнинг космос ҳарбийлаштирилишининг олдини олишдан манфаатдор эканлигини, халқлар Совет Иттифоқи ташаббусини кенг қўллаб-қувватлаётганликларини намойиш этди.

Империализмнинг ядровий қуролланишни янада авж олдириш, милитаризмни тинмай кучайтириш сиёсати дунё ишларига салбий таъсир кўрсатаётганлиги бугунги кунда ҳеч кимга сир эмас. Худди шу сиёсат туфайли ҳозирги пайтда жаҳондаги ҳарбий ҳаражатлар ҳаддан ташқари ўсиб бормоқда. Ҳозир бу сарфлар 800 миллиард долларга етди. Ресурсларнинг кўп қисми ҳарбий мақсадларга ажратилаётганлиги эса ўз навбатида носоциалистик дунёдаги миллион-миллион меҳнаткашлар турмушини оғирлаштирмоқда. Қуролланиш жараёнига Осиё, Африка ва Лотин Америкасининг кўпгина мамлакатлари ҳам жалб қилинмоқда. Ҳозир уларнинг ҳарбий мақсадлар учун ажратаётган маблағи тахминан юз миллиард долларни ташкил этмоқда. Шу тариқа Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг 39-сессияси қатор муҳим қарорлар қабул қилди. Энди гап ана шу қарорларни амалга оширишдадир.

Совет Иттифоқи 1984 йилда ҳам барча мамлакатлар билан, шу жумладан капиталистик мамлакатлар билан ҳам ўзаро манфаатли муносабатларни ривожлантиришга ҳаракат қилди. Жумладан, узоқ танаффусдан сўнг КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари М. С. Горбачев ва Д. А. Кунаев ўртоқлар бошчилигидаги СССР Олий Совети делегациялари расмий визит билан Буюк Британия ва Японияда бўлдилар. Сўзсиз ушбу визитлар чоғида бўлиб ўтган мулоқотлар Совет-Англия ҳамда Совет-Япония алоқаларини ривожлантиришга хизмат қилади. Бу эса ўз навбатида Европа ва Осиёдаги халқаро аҳволга ижобий таъсир кўрсатади.

1984 йилда капиталистик дунёда рўй берган воқеаларни таҳлил қилар эканмиз, у ерда меҳнаткашларнинг ижтимоий ва моддий аҳволи анча оғир кечганлигининг гувоҳи бўламиз. Ишсизлик, иқтисодий тангликлар ўтган йилда ҳам буржуа турмушининг йўлдошлари бўлиб қолди. Ҳозир капитал мамлакатларида ўттиз миллионга яқин ишсизлар дарбадарлик азобини чекмоқдалар. Ғарбий Европадаги ишсизлар сони 18 миллион кишига етди. 1985 йилда эса бу рақамнинг 20 миллионга кўтарилиши кутилмоқда.

Маълумки, ўтган йил ноябрида Америка Қўшма Штатларида навбатдаги президент сайловлари бўлиб ўтди. Американинг 40-президенти Рейган яна тўрт йилга Оқ уйда қоладиган бўлди. Рейганнинг тўрт йиллик фаолияти унинг дунё ишларига фақат салбий таъсир кўрсатганлигини, Совет-Америка муносабатларини яхшилаш томон бирор бир ижобий қадам қўймаганлигини кўрсатиб берди. Рейган маъмурияти ўзгалар қўли билан Афғонистон, Никарагуа ва бошқа инқилобий мамлакатларга қарши олиб бораётган пинҳона урушларини тинмай давом эттирди. Бу сиёсат бутун дунёда кенг жамоатчилик томонидан кескин қоралангандигига қарамай, расмий Вашингтон қайсарлик билан ушбу хатарли ва қалтис сиёсатидан воз кечмади.

Оқ уй 1984 йилнинг кузида катта шов-шув ва андишасизлик билан ўзининг Гренада устидан қозонган «ғалабаси»ни нишонлади. Бу «ғалаба» Америка Қўшма Штатларига шон-шуҳрат эмас, балки тарихий шармандалиқ келтирганини жаҳон жамоатчилиги яхши билади.

Маълумки, жаҳондаги вазият, воқеаларнинг яхши ёки ёмон изларга солиб юборилиши кўп жиҳатдан Совет-Америка муносабатлари аҳволига боғлиқдир. Шунинг учун ҳам КПСС ва Совет ҳукумати 1984 йилда ҳам Совет-Америка муносабатларини яхшилаш учун астойдил ҳаракат қилиб келдилар. Женевада қуролсизланишга бағишланган Совет-Америка учрашувлари бошланиши ҳақидаги хабар яқинда кенг жамоатчиликка маълум бўлди. Сўзсиз Совет Иттифоқи ушбу музокараларнинг ижобий якунланиши учун қўлидан келган ҳамма ишни қилади.

Шундай қилиб, 1984 йилда планетамиз аҳли жаҳон сиёсатининг биз санаб ўтган ва бошқа кўпгина воқеаларнинг гувоҳи бўлди. КПСС ва Совет давлати раҳбари Константин Устинович Черненко кўрсатиб ўтганидек, ҳозирги таҳликали дунёда шу нарса ниҳоятда муҳимки, даҳшатли ва қимматга тушаётган ядро аслахахоналари юкини кўтариб бораётган барча давлатлар инсоният тақдири учун ўзларининг тарихий масъулиятини англаб етишлари, ядро уруши чиқиши хавфини камайтиришга, халқаро вазиятни соғломлаштиришга конкрет ишлар билан кўмаклашишлари зарур.

«Уруш бошланмасдан аввал,— дейилади партия ва ҳукуматимизнинг Совет халқига янги йил муносабати билан йўллаган табригида,— унга қарши курашиш кераклигини тарих тажрибаси кўрсатиб турибди. Агрессив империалист доираларнинг айби билан кескинлашган ҳозирги халқаро вазиятда Совет Иттифоқи социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари билан, барча тинчликсевар кучлар билан биргаликда планетанинг сиёсий иқлимини соғломлаштириш, инсониятни ядро уруши хавфидан халос этиш учун ўзига боғлиқ бўлган ҳамма ишни қилиб келди ва қилаверади. КПСС билан Совет Иттифоқи ялпи тинчликни, халқлар хавфсизлиги ва ҳамкорлигини таъминлашга қаратилган ленинча ташқи сиёсат йўлини изчиллик билан ўтказиб келмоқдалар».

Янги йил планетамиз учун тинчлик ва ҳамкорлик, осойишталик ва хавфсизлик тантана қилган йил бўлсин! Инсониятнинг энг олий истаги мана шу.

Талъат СОЛИЕВ,
халқаро шарҳловчи.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● УЛАН-БАТОР. МХР Фанлар академиясининг бу ерда бўлиб ўтган сессияси фаннинг ишлаб чиқариш билан алоқасини янада мустаҳкамлашга оид кўпгина актуал масалаларни муҳокама қилди. Сессия қатнашчилари мамлакат илмий-тадқиқот муассасаларининг ўтган йилги иш якунларини чиқариб, олимлар МХРП социал-иқтисодий сиёсатини муваффақиятли равишда амалга ошириш ишига тобора кўпроқ ҳисса қўшаётганликларини, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлиги тинимсиз ошаётганлигини уқтирдилар.

Монголия еттинчи беш йиллигининг якунловчи йилида янги янада масъулиятлироқ вазифаларни ҳал қилиш лозим. Республиканинг илмий коллективлари ғоят муҳим халқ хўжалик аҳамиятига молик бўлган юзга яқин мавзуда комплекс тадқиқотлар ўтказадилар.

● ДЕҲЛИ. Ҳиндистон Бош министри Ражив Ганди Панжоб штатидаги вазиятни нормаллаштириш юзасидан махсус ҳукумат комитети тузилганлигини эълон қилди. Ички ишлар министри Ш. Б. Чаван, мудофаа министри П. В. Нарасимха Рао ва маориф министри К. Пант шу комитетнинг аъзолари бўлишди.

● КОТОНУ. Уагадугудан олинган хабарларга кўра, Буркина Фасода давлат маблағларини кўп миқдорда ўғирлаш иши юзасидан суд мажлиси бошланди. 15 нафар судланувчи, шу жумладан социал страхование миллий фондининг собиқ раҳбарлари, қурилиш пудратчилари революция халқ трибунали олдида жавоб берадилар. Улар жами 630 минг доллар миқдоридаги давлат маблағларини қонунга хилоф равишда ўзлаштиришда айбланмоқдалар.

(ТАСС).

ЎРТА ОСИЁНИНГ ЭНГ КАТТА АНТЕННАСИ

Ўзбекистон пойтахти узра савлат тўкиб турган 375 метрли телеминора ва янги телемарказ фойдаланиш учун қабул қилинди. Энди кўрсатувларни бевосита дадил қабул қилиш радиуси икки баравардан зиёд узайиб, 100 километрга етди.

Республика аҳолиси энди учта эмас, балки тўртта программани: иккита марказий ва иккита Ўзбекистон телевидениесининг программаларини кўра оладилар. Тасвир сифати анча яхшиланади, Ўзбекистон билан қўшни қардош республикалар ўртасида телепрограммаларни айирбошлаш мунтазамлиги ортади. Ультрақисқа тўлқинли эшиттириш берадиган тўртта программа учун передатчиклар ҳам ўрнатилди. Шу ернинг ўзида монтаж қилинган радиокоммутатор эса «тез ёрдам» машиналари, енгил таксилар, бошқа транспорт воситаларининг ўз диспетчерлик пунктлари билан янада пухта ва барқарор алоқа қилиб туришини таъминлайди.

Ўрта Осиёдаги энг баланд янги телеминора Ватанимиз архитектураси ва инженерлик маҳоратининг ажойиб ютуғидир. Машҳур Эйфель минорасидан баланд бўлган бу минора ундан қарийб икки ҳисса енгилдир. У довул шамолларга ҳам, кучли зилзилаларга ҳам парво қилмайди.

100 метр баландликдаги томоша майдончасига чиқиб, қайта тикланган Тошкентнинг кўркам манзарасини мароқланиб кўздан кечириш мумкин. Халқ усталари дид билан безаган шарқий ва европача барлар ҳам шу ерда жойлашган. Миноранинг навбатдаги қавати — 200 метр баландликда. Бу ерда техника, гидрометеорология муассасалари, атроф муҳитни муҳофаза қилиш лабораторияси жойлаштирилган.

Телемарказли минора — ўнлаб лойиҳалаш, қурилиш ва монтаж коллективлари ижодий ҳамдўстлигининг самарасидир. Бу ерда Москва, Ленинград, Новосибирск, Тошкент, мамлакатнинг бошқа шаҳарлари олимлари, инженерлари ва ишчилари меҳнат қилишди. Ноёб лойиҳани «Проектсталльконструкция» марказий илмий тадқиқот институтининг мутахассислари ишлаб чиқдилар, 11-«Висотстрой» тресги объектнинг бош пудратчиси бўлди.

(ЎзТАГ).

ВАТАНПАРВАРЛИК АДАБИЁТЛАРИ КОНКУРСИ

Буюк Ғалабанинг шонли 40 йиллиги муносабати билан мамлакатимизда ҳарбий-ватанпарварлик мавзусида яратилган адабиётлар Бутуниттифоқ кўрик-конкурси ўтказилмоқда. Унда Тошкентдаги «Военкнига», «Сиёсий адабиётлар» китоб магазинлари ҳам актив иштирок этмоқдалар. Ана шу савдо ўчоқларида кўрик доирасида китоб ойлиги ва байрамларини ўтказиш тадбирлари ишлаб чиқилди.

«Китоб хотира вахтасида» шиори остидаги китоб ойлигида республикамиз нашриётларида чоп этилган адабиётлар билан савдо қилинади.

С. ОДИЛОВА.

✦ БУЮК Ғалабанинг 40 йиллигига тайёргарлик даврида уруш ветеранлари Тошкент секцияси Совети комитети ишлари қизғин паллага кирди. СУРАТДА: уруш ветеранлари Акром Аҳроров ва Беньямин Ҳананьянц Тошкент секциясига келган хатлар билан танишмоқдалар.

Ф. Қурбонбоев фотоси. (ЎзТАГ).

ДЎСТЛИК КЛУБИ-ШОИР НОМИДА

Бу билим ўчоғи интернационал дўстлик клубида талайгина эсдалик совғалари бор. Машҳур покистонлик шоир ва жамоат арбоби Файз Аҳмад Файз дасхати билан битилган китоб ҳам эътиборни ўзига тортади. Унда: «156-мактаб ўқувчиларига. Чуқур ҳурмат ва эҳтиром билан Файз Аҳмад Файз» деган ёзувни ўқиш мумкин.

Дунёга танилган шоир Тошкентдаги 156-мактаб ўқувчиларига тақдим этган бу совға интернационал дўстлик клуби аъзоларини беҳад хурсанд қилган эди. У бундан чорак аср илгари Тошкентда бўлиб ўтган Осиё ва Африка ёзувчиларининг биринчи Конференциясида қатнашган кунларида шаҳримизни катта қизиқиш билан томоша қилганди.

Улкан сўз санъаткори тошкентлик ёш дўстларига йўллаган мактубида бу билим ўчоғида бўлиш истагини ҳам баён этди. Шундан сўнг интернационал дўстлик клубида Халқаро Ленин мукофотининг лауреати Файз Аҳмад Файз ҳаёти ва ижодига доир қатор материаллар тўплашга киришилди. У тортиқ этган дастхатли китоб ва йўллаган мактуб ҳам бу коллекциядан ўрин олди.

Кейинчалик ёш ватанпарварлар ўзлари аъзо бўлган бу клубни ана шу машҳур сўз санъаткори номи билан аташга қарор қилдилар. Мана шунга ҳам 4 йил бўлди. Бу орада шоирнинг энг яхши шеърлари болалар томонидан ёд олинди, улар асосида декламациялар тайёрланди.

Тинчлик ва инсон бахт-саодати учун толмас курашчи бўлган бу улкан адиб хотирасига бағишланиб яқинда мактабда кеча ўтказилди. Унда шоирнинг курашчан поэтик асарларидан парчалар урду тилида янгради.

А. АЛИЕВ.

ЯНУШ КОРЧАКНИНГ КИТОБИ

Ўзбекистонлик болалар Януш Корчакнинг болаларга аталган «Қирол Матеуш Биринчи» китобининг қаҳрамонлари билан танишиш имкониятига эга бўлдилар. «Ёш гвардия» нашриёти ажойиб поляк врачи, педагог ва адиб, Треблинк ажал лагерида ўзининг кичик тарбияланувчилари билан биргаликда ҳалок бўлган мард антифашист Януш Корчакнинг асарини босмадан чиқарди.

Китобни таржимон Суроб Йўлдошев ва рассом Владимир Валиев республика ёш китобхонларини Януш Корчак қаҳрамонлари бошидан кечирган қизиқарли ва ғамгин ажойиботларга ошно қилдилар. Таржимон ва рассомнинг Януш Корчак ватанида бўлиб, Польшада «Қирол Матеуш Биринчи» асарининг кўпдан-кўп нашрлари ва китобнинг бошқа тилларга қилинган таржималари билан танишганликлари асар қаҳрамонлари тўғрисида янада тўлароқ ва ёркинроқ ҳикоя қилиб беришларига кўмаклашди.

(ЎзТАГ).

«НАВО» МЕТАЛЛУРГЛАР МЕҲМОНИ

Пойтахт — Тошкент шаҳри санъаткорлари Олмалиқ шаҳрида тез-тез бўлиб, кончилар, кимёгарлар, бунёдкорлар, турли касб эгаларининг дилларини хушнуд этмоқдалар. Янги меҳнат зафарлари сари илҳомлантирмоқдалар. Яқинда Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати «Наво» вокаль чолғу ансамбли коллективи металлурглар саройида концерт қўйиб берди. Санъаткорларнинг ҳар бир чиқиши томошабинларнинг олқишларига сазовор бўлди.

Б. СОЛИҲОВ.

ЯНГИ РУБРИКА: СУДЬЯ МУЛОҲАЗАЛАРИ

АҲИЛЛИККА НЕ ЕТСИН

ТАЪБИР жоиз бўлса, суд залини ҳаётнинг маълум қисмининг линзасига ўхшатиш мумкин: линза катта ва кўп нарсаларни ўзида кичрайтириб жамлаш хусусиятига эга. Суд залида катта ҳаёт, турмуш зиддиятлари, қувонч ва ташвишлари тўпланади, хулоса чиқарилади. Бир сўз билан айтганда, тақдирлар ҳал бўлади.

Бу тақдирларни ҳал этишда судьянинг билими, тажрибаси, дунёқараши, фикри, ҳатто инсонийлик ҳислатлари асосий роль ўйнайди. Шунинг учун, вақти-вақти билан уларга минбар бериб туриш мақсадида, янги йилдан юқоридаги рубрикани ташкил этдик. Бугун янги рубрика остидаги биринчи мақолани эътиборингизга ҳавола қиламиз.

ҚАЙНОНА — она, келин — қиз. Шу биргина жумланинг замирида қанча мазмун бор! Бу мазмун қайнона-келин ўртасидаги меҳр-оқибатни, ўзаро ҳурматни, самимиятни, қолаверса, она билан фарзанд ўртасида бўладиган чуқур муҳаббатни ифодалайди. Орамизда ибрат олса арзийдиган ҳурматга лойиқ қайноналар, келинлар кўпчиликни ташкил этади. Улар ўртасидаги ўзаро ҳурмат ва самимиятни кўриб ҳавасинг келади. Келиннинг тилидан «ойижон», қайнонанинг тилидан «ўзим ўргилай» тушмайди. Қандай яхши!

Бироқ, афсуски, баъзан ана шундай оқибатли қайнона-келинларнинг бутунлай аксини ҳам кўрамиз. Улар бир-бирлари билан чиқишолмайдилар, ўртада доим «ади-бади»... Бундай муносабат, ўзаро ноаҳиллик оилага раҳна солади, ўртага совуқчилик тушади, бора-бора зиддият кучайиб, икки ўртада оила бузилади. Ҳа, қарс икки қўлдан чиқади. Муроса қилишса, бир томон «ён босса» аҳил яшаш мумкин-ку! Суд мажлисларида ажралиш ҳақида ишлар кўрилганда ана шу мулоҳазалар бизни ўйлантириб қўяди. Кўп ҳолларда эр-хотиннинг ажралиши қайнона-келин ўртасидаги муносабатга келиб тақалади. Бир кўнгилсиз воқеа хусусида мулоҳаза юритмоқчиман. Мана, суд курсисида келин ўтирибди. Ёшгина, кўҳликкина жувон, уч ўғилчанинг онаси. У қайнонанинг бармоғини қайириб жароҳат етказганликда айбланмоқда. Аслида қандай бўлган?

Келин овқатга уннаётиб, кенжаси Қодирбекни қайнонасига берибди. Замира опа неварасини бешикка белаб, катталарининг тинчини бузмасин деб хона эшигини ёпиб қўйибди. Бир маҳал келин кириб зарда билан дейди:

— Нега болани бешикка беладингиз?

Келин Муяссарнинг айтишича, боласи бетоб бўлгани учун бешикка беламаётган экан. Қодирбекнинг сал иссиғи чиқиб тургани учун бувиси уни ёғлаб, бешикка солақолибди. Шамоллаган бўлса тузалиб кетади, деб ўйлаган-да.

Келин қайнонанинг бу ишидан норози бўлади, болани қизғаниб ёмон хаёлларга боради ва унинг бу фикрини тушунган Замира опанинг ҳам жаҳли чиққан, шунга яраша жавоб қайтарган. Икки ўртада жанжал чиқади.

Қайнона келинни урмоқчи бўлиб супургини кўтаради, келин эса қайнонанинг қўлини маҳкам ушлаб қайирган. Замира опанинг битта бармоғи лат ейди, гипслашади.

Милиция участка инспектори, суд-медицина экспертизаси, тергов, суд...

Бу тасодифми? Қайнона тўсатдан қўл кўтардими, келин тўсатдан унинг бармоғини қайирдими? Йўқ, булар тасодиф эмас. Бунгача воқеаларнинг, ўзаро муносабатларнинг мантиқи аста-секин ривожланди, охир-оқибатда шу даражага етиб келди. Бу хонадонда қайнона-келин ўртасидаги келишмовчилик, даҳанаки жанг бармоқ қайрилишидан анча илгари бошланган ва давом этиб келган. Мана, гувоҳларнинг сўзини ўқиб кўрайлик.

— Мен шу ўн учинчи уйда домкомман, — деб ёзади А. Аҳадов,—ўн еттинчи квартирада яшовчиларни яхши биламан, уларга қўшниман. Уларнинг хонадонида бир неча марта жанжал бўлган. Сабаби — қайнонани чиқариб юборишмоқчи. Қайнона эса ёлғиз. Келиннинг ота-оналари бир неча марта жанжалда иштирок этишган. Улар бир сафар «Мен қизимни хизматкор қилиб берган эмасман» дейишди. Мен уларни огоҳлантириб чиқиб кетдим.

Қўшни М. Акрамовнинг кўрсатмасидан: «...Келин кўпроқ гапиради, жанжалнинг келиб чиқишига сабаб шу».

Демак, гувоҳларнинг кўпроғи келинни қоралаяпти.

ОҚИБАТ

Шошманг, бунга чуқурроқ қарайлик-чи — фақат келин айбдормикин? Қайнона ҳақиқатан ҳам оппоқ, бегуноҳми? Келинни балоғатга етказиб, тарбиялаган ота-оналарчи?

Аввало, агар ота-она ростдан ҳам юқоридаги гапни айтган — «Қизимни хизматкор қилиб берган эмасман» деган бўлишса, албатта нотўғри. Чунки уй юмушларини қилиш, овқат тайёрлаш, кийим-кечакларни ювиб дазмол уриш ҳеч қачон хизматкорликка кирмайди. Бу ҳар бир хонадондаги кундалик юмушлардан. Бундай ишларни кўпинча келинлар бажаради, бу билан уларнинг қадр қиммати камайиб «хизматкор» бўлиб қолмайди-ку! Лекин келинга бу хил хизматлар малол келмаслиги учун уйда ўзаро ҳамкорлик, бир-бирига ёрдам бериш, камситмаслик вазияти вужудга келса олам гулистон.

Айни ҳолатда ота-онасининг юқоридаги гап-сўзларига қараганда Муяссархон оилада эркароқ тарбияланган экан ҳам дейлик. Нега унга иккинчи она бўлмиш Замира опа уни ўз измига солиб тарбия беролмади? Ахир ётиғи билан ўгит-насиҳат қилиб, билмаганини ўргатса, қизим-қизим деса бўларди-ку. Ҳамма гап — бир-бирини ўзаро тушунмаслик, муроса қилмасликда. Агар қайнона босиқроқ бўлиб, Муяссарга ҳақиқий оналик қилганда келин ҳам бунинг қадрига етарди албатта.

Энди ҳақли бир савол туғилади. Замира опа ўзи ишлайдиган фабрикада эллик шогирдни тарбиялаган тажрибали мураббий. Шундай экан, нега уйдаги биттагина келини билан муроса қилолмайди? Унга ҳам мураббийлик қилса бўлмасмиди?

Қонун эса барчага баробар. Жиноий ҳаракат содир бўлди. Қайнонасига тан жароҳати етказгани учун Муяссар Ўзбекистон ССР Жиноят кодексининг 43-моддасига биноан икки йил шартли-синаш жазосига ҳукм этилди.

Бу ишни кўриш жараёнида беихтиёр бир манзара кўз олдимдан нари кетмади. Бир куни қўшнимизникига чиқсам у одмигина бир эски кўйлакни ерга ёзиб қўйиб тикилиб хаёл суриб ўтириб-ди.

— Ҳа қўшни, нега бундай қилиб ўтирибсиз, — сўрадим мен унинг ҳолатига тушунмай.

— Биласизми, — деди у бир хўрсиниб олиб. — Мана шу кўйлак қайнонамники эди. Шу кўйлакларини жуда яхши кўрардилар. Сандиққа солиб асраб қўйганман. Бугун туғилган кунлари. Хотирлаб ўтирибман. Ажойиб аёл эдилар, онамдек яхши кўрардим...

Қайнонасининг вафот этганига ўн беш йил бўлган бу аёлнинг ўзи ҳозир қайнона. Ҳавас қиладиган қайнона.

У юқоридаги гапларни айта туриб, кўзларида ёш айланди...

Мен ҳар сафар оилавий жанжал ишини кўраётганимда, қайнона-келин бир-бирига тик қараб олишаётганда беихтиёр шу қўшним — қайнонасининг кўйлагини ҳар йили бир марта сандиқдан олиб ҳидлаб, қайта тахлаб қўядиган ўша аёл кўз олдимга келаверади...

Р. СИДДИҚХЎЖАЕВА,
Октябрь район халқ судьяси.

ДЕНГИЗЛАРИМИЗ НЕЪМАТИ

✦ СССР Фанлар академиясининг Узоқ Шарқ илмий маркази денгиз биологияси институти ярим оролдаги энг ёш илмий бўлинмадир. Институт олимлари бугунги кунда Камчатканинг ҳайвонот дунёсини ўрганмоқдалар. Тадқиқотлар натижаси самарали бўлмоқда. Бу ерда кўплаб денгиз ҳайвонлари, жумладан, балиқларнинг ўрганилмаган бир неча тури мавжудлиги, уларни овлаш миқдорини аниқладилар. Келгусида институт коллективи оролда сунъий равишда балиқ ва денгиз маҳсулотлари етиштирувчи хўжаликлар ташкил қилиш муаммолари устида катта илмий изланишлар олиб бордилар. Суратларда: ёш мутахассислардан Елена Иванюшина, Александр Бажин, Леонид Дубеновский ва Евгений Вайнерлар овланган денгиз маҳсулотларини текширмоқдалар. (Пастда) актиния ноёб ўсимлик. Камчатканинг Авачинск бухтасида унинг кўплаб турлари учрайди.

И. Вайнштейн ва А. Маточкина фотолари.

ТАСС фотохроникаси.

СПОРТ

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

СУЗИШ

Америка Қўшма Штатларининг Фейетвиллс шаҳрида сузиш бўйича халқаро мусобақалар бўлиб ўтди. Унда ҳамшаҳримиз, иқтидорли ёш спортчи Лариса Белоконь муваффақиятли қатнашди. У 100 метрга брасс усулида сузишда 1 минут 10,36 секунд натижа кўрсатиб иккинчи ўринни эгаллашга муваффақ бўлди. Кейинги кун худди шу усулда 200 метр масофага 2 минут 29,92 секундда сузиб келиб олтин медаль билан тақдирланди.

БАДИИЙ ГИМНАСТИКА

Москва, Таллин ва Харьков шаҳарларида кетма-кет Бутуниттифоқ турнирлари бўлиб ўтди. Унда республикамиздан қатор спортчилар иштирок этишди. М. Николаева ва В. Зарипова Таллинда ўтказилган «Мерепийга» соврини учун бўлган турнирда мукофотли ўринларни эгаллашди. Харьковда ўтказилган навбатдаги мусобақада В. Зарипова иккинчи ўринга кўтарилди. Бу ерда «Социалистическая харьковщина» газетаси соврини учун турнир бўлиб ўтган эди.

Мазкур мусобақалар 1985 йилдаги катта давралар учун дастлабки тайёргарлик турниридир. Унда республикамиз вакиллари муваффақиятли иштирок этишди.

ВОЛЕЙБОЛ

Тошкентда ёшлар ўртасида СССР биринчилигининг зона мусобақалари бўлиб ўтмоқда. Республикамиз икки терма командаси учрашувларда ўзининг ажойиб маҳоратларини намойиш этмоқда. Қизларимиз Эстония, Туркманистон, Литва республикалари коллективларини бир хил — 3:0 ҳисобида мағлубиятга учратдилар. Ҳозир Ўзбекистон ҳамда РСФСР спортчилари бирорта ҳам мағлубиятга учрамай пешқадамлик қилишмоқда. Кеча бу икки пешқадам ўзаро куч синашди.

Йигитлар ўртасидаги мусобақалар ҳам қизғин давом этмоқда. Спортчиларимиз ленинградликлар устидан 3:0 ҳисобида ёрқин ғалабага эришишди. Украина терма коллективи билан бўлган учрашувда ҳамюртларимиз 3:2 ҳисобида муваффақиятга эришишди. Командамиз фақатгина зона пешқадами РСФСР спортчиларига 2:3 ҳисобида ютқазиб қўйди. Кеча Ўзбекистон терма командаси тожикистонлик тенгқурлари билан майдонга чиқди.

Редактор Н. НАСИМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ҲУРМАТЛИ ТОШКЕНТЛИКЛАР ВА ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ!

БИРИНЧИ МАРТА

«ПАХТАКОР» МАРКАЗИЙ СТАДИОНИДА
10 ЯНВАРЬ СОАТ 12.00 ДА
АРЧА АТРОФИДА

ЯНГИ ЙИЛ ТОМОШАЛАРИ ЎТКАЗИЛАДИ

Янги йил томошаларида М. Горький номли театр артистлари, «Саҳнада цирк» коллективлари, чиройли қилиб безатилган уч отли арава, сувенирлар ва совғалар билан савдо қиладиган ярмарка қатнашади.

Меҳмонларни Қорбобо ва Қорқиз севимли эртакларнинг қаҳрамонлари билан бирга кутиб олади.

Билетлар «ПАХТАКОР» Марказий стадиони кассаларида сотилмоқда.
41-30-23 телефони бўйича справкалар олиш мумкин.

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

С. РАҲИМОВ РАЙОН МАҲАЛЛИЙ САНОАТ КОРХОНАЛАРИГА:

тунукачилар, прессловчилар, тобловчилар, эмалировкачилар, бўёқчилар, токарлар, ремонтчи-слесарлар, юк ортувчилар;

ЧИЛОНЗОР РАЙОН ҚУРИЛИШ ТАШКИЛОТЛАРИГА:
электр монтажчилар, электр слесарлар, автокран машинистлари, 1, 2, 3-классли ҳайдовчилар, прораблар, мастерлар (ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланадилар);

СЕРГЕЛИ РАЙОН САНОАТ КОРХОНАЛАРИГА:
токарлар, йўл-қурилиш техникаси ва асбоб-ускуналари ремонти бўйича слесарлар, металл конструкциялар тайёрлаш бўйича слесарлар, юк ортувчилар, газ-электр пайвандловчилар (ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланадилар)

МАЪЛУМОТЛАР ВА ИШГА ЙЎЛЛАНМАЛАР ОЛИШ УЧУН ҚУЙИДАГИ АДРЕСЛАРГА МУРОЖААТ ҚИЛИНСИН:

Марказий пункт — Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона;
Ленин район пункти — Т. Шевченко кўчаси, 64-уй;
Октябрь район пункти — У. Юсупов кўчаси, 3-уй;
Чилонзор район пункти — 2-квартал, 3-уй;
Ҳамза район пункти — М. Ҳасанова кўчаси, 10-уй;
Куйбишев район пункти — К. Маркс кўчаси, 59-уй;
Киров район пункти — Энгельс кўчаси, 48-уй;
А. Икромов район пункти — Чилонзор массиви, 22-квартал, 13-уй;
Сергели район пункти — 2-квартал, 69-уй;
С. Раҳимов район пункти — Қорасарой кўчаси, 270-уй.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги
РЕСПУБЛИКА ЎҚУВ-КУРС КОМБИНАТИ
махсус мутахассислик группасига
1985—86 ўқув йилига

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Бу **декоратор-безакчилар группаси** бўлиб ўз-ўзига хизмат кўрсатувчи озиқ-овқат ва ноозиқ-овқат (саноат) товарлари магазинлари учун мутахассислар тайёрланади.

Кирувчилар: расм ишлаш ва рус тили (диктант)дан кириш имтиҳонлари топширадилар.

Бу группага тўлиқ ўрта маълумотли, 25 ёшгача бўлган ва Ўзбекистон шаҳарларида яшовчилар қабул қилинади.

Ўқиш даври меҳнат стажига киради. Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Тингловчиларга стипендия тўланади.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ариза, маълумоти тўғрисида ҳужжат (асли), турар жойидан справка, таржимаи ҳоли, 286-формадаги медицина справкаси, 3х4 см. катталикдаги 6 дона фотосурат, характеристика, халқ депутатлари область совети ижроия комитетининг савдо бошқармасидан ёки халқ депутатлари шаҳар совети ижроия комитетининг савдо бўлимидан йўлланма.

Ўқув-курс комбинатининг адреси: Тошкент-700173, Чилонзор, Акмал-Икромов райони, Бобур кўчаси, 3-уй (4, 9-трамвайларнинг «Чўпон-ота»; 13, 70-автобусларнинг «Тез медицина ёрдами» клиник касалхонаси» бекатлари). Телефон 78-44-30.

ТВ

БУГУН

● МТ I

9.00 «Время».
9.40 Шахмат бўйича жаҳон чемпионати.
9.55 «Биз билан бирга, худди биздек, биздан ҳам яхшироқ бажар». ГДРдан олиб кўрсатилади.
10.55 Мультфильмлар.
11.25 «Қўрқма, мен сен билан». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.
12.35 Янгиликлар.
* * *
15.00 Янгиликлар.
15.20—16.10 Телефильм премьераси.
16.45 Болалар учун фильм. «Денис Кораблёвнинг ғаройиб саргузашти». 1-серия.
17.50 Мордва АССР «Умарина» Давлат ашула ва рақс ансамблининг концерти.
18.30 Мультфильм премьераси.
18.45 «Сиз яратган боғ».
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 «Ишпар ва одамлар». Эртанги кунга йўл.
20.00 Халқ куйлари.
20.10 «Болали уй ижарага берилади». Бадиий фильм.
21.30 «Время».
22.05 «Уланова олами». Телефильм. 1- ва 2-сериялар. Танаффус пайтида (23.10) — «Дунё воқеалари».
00.25 Шахмат бўйича жаҳон чемпионати.

● ЎзТВ I

10.00 «Ахборот».
10.20 «Буратино саргузашти». Телевизион бадиий фильм. 2-серия (рус.).
11.30 Ўқув программаси (рус.).
12.00 Болалар учун. «Байрамимиз кўркисан, гўзал арчажон» (такрорий).
12.30 Ўқув программаси.
13.00 Янгиликлар.
* * *
18.00 Янгиликлар.
18.15 Мультфильмлар.
18.45 Мактаб ўқувчилари учун. «Китоб— бизнинг дўстимиз».
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.45 «Амалдаги интернационализм». «Ўзбекистон — БАМга». 2-кўрсатув (рус.).
20.10 «Қишлов — чорвадорлар учун масъулиятли давр».
20.30 «Ахборот».
20.50 Ўзбек классик қўшиқлари.
21.30 Москва. «Время».
22.05 «Ватангадолар». Бадиий фильм. 1-серия (рус.).
23.35 Янгиликлар.

Тошкент область санитария эпидемиология станцияси коллективи Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, меҳнат ветерани, врач **Қодир Расулович СОДИҚОВнинг** вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ / "Ташкентская правда" / ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ОБКОМА КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА И ОБЛАСТНОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент, Ленинград кўчаси, 32. ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари—335885; 325747, 337916, 325748, масъул секретарь—334808, 325353, секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 325778, саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749, қишлоқ хўжалиги—325647, пропаганда—325556, совет қурилиши—325645, фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553, адабиёт ва санъат—325767, ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733, хатлар ва оммавий ишлар—334048, 325354, фельетонлар—325556, фотомухбир—325894.

Р. 11010. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. А. 1617. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10